

Riksdagens revisorers redogörelse

1999/2000:RR1

Årsredovisning för 1999

Till RIKSDAGEN

Riksdagens revisorer överlämnar härmed årsredovisning för verksamhetsåret 1999. I årsredovisningen ingår också en förvaltningsberättelse som ersätter den verksamhetsberättelse revisorerna under tidigare år överlämnat till riksdagen.

De skrivelser som revisorerna under verksamhetsåret avlämnat till riksdagen redovisas inte i sin helhet i årsredovisningen. De ingår som hittills i riksdagstrycket (saml. C 3, Förslag och redogörelser).

Detta ärende har avgjorts av revisorerna i plenum den 24 februari 2000. Vid ärendets slutliga handläggning har vidare närvarit kanslichef Åke Dahlberg, föredragande.

Stockholm den 24 februari 2000

På Riksdagens revisorers vägnar

Ingemar Josefsson
ordförande

Åke Dahlberg
kanslichef

Grundläggande bestämmelser om Riksdagens revisorer

12 kap. 7 § regeringsformen

8 kap. 11 § riksdagsordningen

Lag (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer (ändrad 1989:191, 1994:1647, 1995:800 samt 1999:205)

Lag (1974:585) om skyldighet att tillhandahålla Riksdagens revisorer vissa handlingar m.m.

Lag (1988:46, ändrad senast 1999:203) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Lag (1997:560) om revision av Regeringskansliet

Förteckning över revisorer

Revisorer vid utgången av verksamhetsåret 1999

<i>Ordinarie</i>	<i>Suppleanter</i>
Ingemar Josefsson (s), ordförande	Björn Kaaling (s)
Anders G Högmark (m), förste v. ordförande	Ingvar Eriksson (m)
Per Rosengren (v), andre v. ordförande	Nils-Göran Holmqvist (s)
Bengt Silfverstrand (s)	Conny Öhman (s)
Anita Jönsson (s)	Alice Åström (v)
Kenneth Lantz (kd)	Gunilla Tjernberg (kd)
Margit Gennser (m)	Ulf Kristersson (m)
Hans Stenberg (s)	Ulla Wester (s)
Karl-Gösta Svenson (m)	Lennart Hedquist (m)
Agneta Lundberg (s)	Ann-Kristine Johansson (s)
Ann-Marie Fagerström (s)	Ronny Korsberg (mp)
Marie Engström (v)	Rolf Olsson (v)

*Ingemar Josefsson (s),
ordförande*

*Anders G Högmark (m),
förste v. ordförande*

*Per Rosengren (v),
andre v. ordförande*

Bengt Silfverstrand (s)

Anita Jönsson (s)

Kenneth Lantz (kd)

Margit Gennser (m)

Hans Stenberg (s)

Karl-Gösta Svenson (m)

Agneta Lundberg (s)

Ann-Marie Fagerström (s)

Marie Engström (v)

*Åke Dahlberg
kanslichef*

1 Mål, uppgifter och resultat

Målen för Riksdagens revisorers verksamhet

Riksdagens revisorers uppgifter framgår av lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer (ändrad 1989:191, 1994:1647, 1995:800 och 1999:205).

Vid behandlingen av revisorernas årsredovisning för 1998 framhöll utskottet (1998/99:FiU22) att verksamhetsmålet för revisorerna borde utvecklas och konkretiseras i syfte att underlätta en framtida utvärdering av verksamheten.

Revisorerna har mot denna bakgrund formulerat målen för verksamheten på följande sätt:

Övergripande mål:

Riksdagens revisorer granskar den statliga verksamheten på riksdagens vägnar.

Granskningarna ska leda till ett effektivt utnyttjande av statliga insatser.

Verksamhetsmål 1 för effektivitetsrevisionen:

I sina rapporter och skrivelser ska revisorerna lämna förslag till möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att effektivisera den statliga förvaltningen.

Revisorernas förslag till åtgärder ska beredas och presenteras på ett sådant sätt att riksdagen och regeringen ges bästa möjliga underlag för vidare ställningstaganden.

Verksamhetsmål 2 för effektivitetsrevisionen:

Granskningarna ska i första hand inriktas mot områden med stor statsfinansiell och samhällsekonomisk betydelse för förvaltningens funktionssätt.

Under en fyraårsperiod ska granskningarna beröra samtliga utgiftsområden och även avse utskottsövergripande frågor.

Verksamhetsmål för den årliga revisionen:

Den årliga revisionen av Riksbanken, Riksbankens Jubileumsfond, Riksdagens ombudsmän, riksdagens förvaltning, Regeringskansliet samt Kungliga slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning ska inriktas på att granska om informationen i årsredovisningarna i allt väsentligt är rättvisande samt på att redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter.

Revisionsarbetet ska bedrivas enligt god revisionssed, med hög effektivitet och kvalitet.

Informationsmål för Riksdagens revisorer:

Informationsmålet ska understödja Riksdagens revisorers övergripande mål.

Revisorerna ska aktivt föra ut information om resultaten av de granskningar som genomförs. Informationen blir både ett medel för att upplysa om brister i statliga verksamheter och en möjlighet att visa på förslag till förbätt-

Revisorerna kommer att fortsätta översynen av hur målen ytterligare kan konkretiseras och följas upp.

Resultatbedömning

Under verksamhetsåret 1999 har revisorerna beslutat om 9 förslag till riksdagen, 2 skrivelser till regeringen, 13 granskningsrapporter, 1 granskningspromemoria, 4 informationsrapporter samt 21 förstudier. Av dessa 21 förstudier har 16 resulterat i beslut om fortsatt granskning.

I princip gäller att Riksdagens revisorer når resultat när revisorernas förslag genomförs helt eller delvis. Det är emellertid ofta svårt att mäta resultatet av revisorernas verksamhet. Behandlingen och genomförandet av revisorernas förslag är tidskrävande. Revisorernas förslag kan också sammanfalla med förslag som framförts i andra sammanhang, något som kan göra det svårt att urskilja vilken effekt revisorernas förslag haft.

Riksdagens revisorers förslag kan också avsätta resultat på andra sätt än genom mera substantiella förändringar. I skrivelser till riksdagen kan revisorerna redovisa uppgifter och förhållanden, beskriva problem eller aktualisera frågor som av olika skäl inte uppmärksamats på annat sätt. Revisionen kan också ha en preventiv effekt som är svår att mäta.

Ett annat sätt att mäta effekterna av revisorernas förslag är att redovisa det genomslag förslagen fått i riksdagen. Detta är dock förknippat med vissa svårigheter. Om riksdagen avslår eller avstår från att behandla revisorernas förslag behöver detta inte innebära att förslaget saknar betydelse.

Revisorerna vill i detta sammanhang framhålla betydelsen av själva granskningsprocessen. Regeringen kan i samband med att revisorerna för upp ett ärende på granskningsplanen tillsätta en utredning som berör ämnet. Regeringen och berörda myndigheter kan också under granskningens gång eller i samband med att granskningsrapporten publiceras vidta åtgärder i linje med revisorernas förslag. I sådana fall kan riksdagen finna det mindre motiverat att göra tillkännagivanden till regeringen. Revisorerna har vid sina uppföljningar funnit allt flera exempel på sådana fall. Att de organ som är föremål för granskning börjar vidta åtgärder redan under granskningsprocessen är erfarenheter som brukar framhållas även av revisionsmyndigheter såväl i Sverige som i andra länder. En kartläggning av riksdagsbehandlingen måste därför kompletteras med en beskrivning av åtgärder som vidtagits av regering och myndigheter i anslutning till revisorernas granskning.

Ytterligare ett mått på genomslaget av verksamheten är den uppmärksamhet revisorernas förslag får i massmedierna. En massmedial debatt med anledning av revisorernas förslag kan ibland bidra till förändringar.

I revisorernas årsredovisning lämnas varje år en redogörelse för riksdagens behandling av revisorernas förslag under året. Revisorerna följer också upp förslag som lämnats till riksdagen under de två åren dessförinnan. Dessa uppföljningar innehåller en redovisning av riksdagsbehandlingen och åtgärder vidtagna av regering eller myndigheter.

Under den senaste treårsperioden har riksdagen i huvudsak ställt sig bakom drygt fyra femtedelar av förslagen. Tillkännagivanden till regeringen har beslutats rörande hälften av skrivelserna. I flera fall har riksdagen avslagit revisorernas förslag med hänvisning till att utredningar tillsatts inom området eller att regeringen redan vidtagit åtgärder inom området.

Genomslaget av revisionen i massmedierna har varit gott under år 1999. Detta mäts bl.a. utifrån antalet pressklipp som berör revisorerna.

För att bedöma resultatet av revisorernas verksamhet är också produktiviteten av betydelse. Revisorerna vill peka på att produktionen av revisionsrapporter och skrivelser till riksdagen och regeringen legat på en väsentligt högre nivå under senare år än under 1980-talet. Under den senaste treårsperioden är antalet producerade rapporter 45 % större än för motsvarande period för tio år sedan. Antalet skrivelser är ca 40 % större. Ökningen vad avser förstudier är ca 30 %. Denna ökning av produktionen är väsentligt större än det resurstillskott revisorerna erhållit. Detta tyder på en klar ökning av produktiviteten, mätt som antalet rapporter i förhållande till antalet anställda.

Resultatet av revisorernas verksamhet sammanhänger också med vilka områden revisorerna granskar. Under år 1999 har granskningarna avsett tunga politikområden som försvaret och skolan, utvecklingssamarbetet och rättssväsendet. Inom dessa områden har revisorerna framfört förslag som syftar till att uppfylla verksamhetsmålen för Riksdagens revisorer, dvs. öka statens inkomster, spara på statens utgifter och effektivisera den statliga förvaltningen. Dessutom har administrativt inriktade granskningar genomförts rörande miljöaspekter inom Vägverket och Banverket, ekologiska investeringsprogram och avfallshantering.

Det är ännu för tidigt att bedöma utfallet av de förslag revisorerna lämnat under år 1999. Riksdagen har under året fattat beslut om endast två av de nio skrivelser revisorerna avgivit. Men genomslaget av tidigare granskningar har enligt revisorernas uppföljningar varit tillfredsställande, som framgår ovan.

En samlad bedömning av granskningsverksamhetens inriktning, produktivitetsutvecklingen och genomslaget av revisorernas verksamhet visar enligt revisorernas uppfattning att såväl det övergripande målet för verksamheten som verksamhetsmålen har uppfyllts under år 1999.

Parlamentariska utredningar m.m.

Under senare år har behovet av att förstärka riksdagens roll på revisionsområdet, liksom Riksdagens revisorers ställning och resurser, påtalats från flera håll. Riksdagen uttalade 1991 att riksdagen bör få ett ökat ansvar för den statliga revisionen. Riksdagsutredningen föreslog 1993 en betydande utökning av resurserna till Riksdagens revisorer. Riksdagen ställde sig 1994 bakom de principer för en förstärkning av revisionen som utredningen föreslog, men begränsade sitt beslut om utökning till en första etapp. Ekonomikommissionen föreslog 1993 att Riksdagens revisorer skulle ges större resurser och göras till ett av riksdagens viktigaste organ. Förvaltningspolitiska kommissionen föreslog i sitt slutbetänkande år 1997 en förstärkning av riksdagens kontrollerande roll med ett oberoende revisionsorgan under riksdagen med uppgift att granska hela den statliga förvaltningen.

Riksdagens revisionsutredning avslutade sitt arbete under hösten 1997. Utredningen föreslog i sin skrivelse till talmanskonferensen att Riksdagens revisorers ansvarsområde skulle utökas, dels genom en ytterligare förskjutning mot stora myndighetsöverskridande systemgranskningar, dels genom att årlig revision av Hovstaterna skall ingå i myndighetens ansvarsområde. Utredningen föreslog också att den årliga resursramen för Riksdagens revisorer skulle ökas med 5 miljoner kronor. Syftet med förslagen är enligt utredningen att stärka riksdagens kontrollmakt genom en utökad och mera oberoende revision.

Talmanskonferensen ansåg vid sin behandling av utredningen under våren 1998 att det inte var lämpligt att lägga fram något förslag om revisionen på grund av den splittrade karaktären av förslagen från Riksdagens revisionsutredning. Frågan borde enligt talmanskonferensen tas upp under nästa budgetår. Vid riksdagsbehandlingen ansåg konstitutionsutskottet att riksdagen borde fullfölja sitt beslut från 1994 och fatta beslut på grundval av Revisionsutredningens förslag vad avser en förstärkning för Riksdagens revisorer med 5 miljoner kronor. Utbyggnaden borde enligt utskottet delas upp på tre år. Riksdagen följde utskottets förslag och beviljade revisorerna ett tillskott på 1,7 miljoner kronor för budgetåret 1999 och 2,5 miljoner kronor för budgetåret 2000. Under hösten 1998 tillsatte talmanskonferensen en kommitté med parlamentarisk sammansättning för att se över och utvärdera bl.a. riksdagens arbete med uppföljning, utvärdering och revision. Utredningsarbetet ska enligt direktiven vara avslutat senast i maj år 2000.

Granskningsverksamhet

Riksdagens revisorers granskningsverksamhet omfattar såväl redovisningsrevision som effektivitetsrevision. Den senare har under verksamhetsåret inriktats mot ett antal granskningsteman, bl.a. förvaltningspolitik, budget och resursfördelning, rättsväsendet, arbetsmarknad och näringsliv, utbildning samt miljö.

Riksdagens revisorer är externrevisor för Sveriges riksbank, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän (JO) och Regeringskansliet. Fr.o.m. år 1999 svarar Riksdagens revisorer också för externrevisionen av Hovstaterna (Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning).

Förslag till granskning

Förslag till nya granskningsärenden kommer bl.a. från riksdagens utskott, revisorerna och deras kansli samt från allmänheten. Revisorerna fastställer en granskningsplan för varje halvår.

Utifrån ett förslag till granskning genomför revisorerna en förstudie. I denna tas ställning till om granskning ska genomföras eller inte. En granskning resulterar i en revisionsrapport som beslutas av revisorerna i plenum. Ofta remissbehandlas revisionsrapporten. Därefter avger revisorerna vanligtvis ett förslag till riksdagen eller en skrivelse till regeringen.

För verksamhetsåret 1999 beslutade riksdagen om ett ramanslag på ca 18,7 miljoner kronor. Se vidare avsnitt 4 *Ekonomi och personal* och del II, *Bokslut för 1999*.

Organisation

Riksdagen utser för varje valperiod tolv revisorer och lika många suppleanter. Bland revisorerna väljer riksdagen en ordförande och två vice ordförande. Dessa är samtidigt ordförande i var och en av de tre avdelningar som inom sina respektive ansvarsområden har att bereda granskningsärenden inför plenums ställningstagande.

Under året har avdelningarnas sammansättning förändrats. Syftet har varit att en ordinarie ledamot i ett utskott inte ska ingå i den avdelning som behandlar detta utskotts område.

Första avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för konstitutionsutskottet, finansutskottet, skatteutskottet, socialutskottet och socialförsäkringsutskottet.

Andra avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för justitieutskottet, lagutskottet, försvarsutskottet, kulturutskottet, utbildningsutskottet, jordbruksutskottet och bostadsutskottet.

Tredje avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för utrikesutskottet, trafikutskottet, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet.

Arbetsutskottet hade vid verksamhetsårets utgång följande sammansättning:

Ingemar Josefsson, ordförande
Anders G Högmark, förste vice ordförande
Per Rosengren, andre vice ordförande
Anita Jönsson, revisor
Åke Dahlberg, kanslichef

För den löpande utredningsverksamheten finns ett kansli med ca 25 anställda. Därutöver anlitas konsulter för genomförandet av specifika granskningsprojekt. Under slutet av året har revisorerna fattat beslut om att anställa ytterligare fem tjänstemän.

I detta avsnitt redogörs för revisorernas granskningsarbete under de senaste åren. Först redovisas det effektivitetsinriktade arbetet. Därefter redovisas redovisningsrevisionen.

2.1 Effektivitetsrevision

Under 1999 har revisorerna tillställt riksdagen nio förslag. Antalet förstudier, granskningsrapporter, granskningspromemorior, förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen under perioden 1994/95–1999 framgår av nedanstående sammanställning. Uppgifter för år 1996 inom parentes.

	1994/95	1995/96	1997	1998	1999	S:a
Förslag till riksdagen	12	12 (9)	8	6	9	47
Skrivelser till riksdagsutskott	-	1 (1)	1	-	-	2
Skrivelser till regeringen	2	2 (2)	2	1	2	9
Granskningsrapporter	10	13 (8)	11	5	13	52
Granskningspromemorior	-	-	-	2	1	3
Informationsrapporter	7	4 (4)	2	2	4	19
Förstudier	13	22(15)	13	17	21	86

Under verksamhetsåret 1999 har revisorerna behandlat följande granskningsärenden:

Granskningsärende

Beredande riksdagsutskott

Socialförsäkringens administration (förslag till riksdagen)
 Anpassningen av totalförsvaret (förslag till riksdagen)
 Skolverket och skolans utveckling (förslag till riksdagen)
 Utvecklingssamarbetet (förslag till riksdagen)
 Myndigheternas lönekostnader (förslag till riksdagen)
 Vägverket, Banverket och miljön (förslag till riksdagen)
 Det statliga stödet till ekologiska investeringsprogram (förslag till riksdagen)
 Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen (förslag till riksdagen)
 Organisationsförändringar inom rättsväsendet (förslag till riksdagen)
 Regeringens redovisning av det militära försvaret (skrivelse till regeringen)
 Myndigheternas internrevision (skrivelse till regeringen)
 Svenska miljöinsatser i Baltikum (granskningspromemoria)

SfU
 FöU
 UbU
 UU
 FiU
 TU
 MjU
 MjU
 JuU
 FöU
 FiU
 UU

*Granskningsärenden**Beredande
riksdagsutskott*

Statliga kreditgarantier (rapport)	FiU
Allmänna arvsfonden (rapport)	SoU
Högskoleverkets granskande och främjande roll (rapport)	UbU
Statens stöd till småföretag (förstudie)	NU
Arbetslinjen i praktiken (förstudie)	AU
Riksdagens förvaltningskontor (förstudie)	KU
Högskolan – hur används resurserna? (förstudie)	UbU
Otraditionella åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken (förstudie)	AU
Vad hände med löntagarfondspengarna? (förstudie)	UbU
Revisorsnämnden (förstudie)	NU
Problem med att styra försvaret (förstudie)	FöU
Premiepensionsmyndigheten (förstudie)	FiU, SfU
Riksbankens ägarrelation till AB Tumba Bruk (förstudie)	FiU
Anslag till regeringens och Regeringskansliets disposition (förstudie)	FiU, KU
Sjöfartsverkets sjösäkerhetsarbete (förstudie)	TU
Nya vägar till vägar och järnvägar? (förstudie)	TU
AB Svensk Bilprovning – mer än kontrollbesiktning (förstudie)	TU
EU:s strukturfonder och svensk arbetsmarknadspolitik (förstudie)	AU
Spel- och lotteriverksamhet i Sverige (förstudie)	FiU, KU
Svenskundervisning för invandrare och invandrades situation på arbetsmarknaden (förstudie)	SfU, AU
Regeringens redovisning av resurser inom olika politikområden (förstudie)	FiU
Förtidspensionering av personer med psykisk diagnos (förstudie)	SfU
Tillämpningen av skuldsaneringslagen (förstudie)	LU

Revisorernas effektivitetsrevision avser ofta ämnen som berör flera utskott.
Under verksamhetsåret 1999 har arbetet inriktats mot följande teman:

<i>Förvaltningspolitik</i>	<i>Rättsväsendet</i>
<i>Budget och resursfördelning</i>	<i>Utbildning</i>
<i>Statens ägarroll</i>	<i>Revision</i>
<i>Arbetsmarknad och näringsliv</i>	<i>Miljö</i>
<i>Socialförsäkring</i>	

I det följande redovisas avslutade granskningsärenden under 1999 samt 1999/2000:RR1
pågående granskningsärenden. Därefter redovisas en uppföljning av gransk-
ningsärenden under riksdagsåret 1998.

Uppgifterna avser läget den 31 december 1999.

Socialförsäkringens administration*Förslag 1998/99:RR4*

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat utvecklingen av administrationskostnaderna inom socialförsäkringsadministrationen (RFV och försäkringskassorna) och hur dessa anpassats till ärendevolymer. Styckkostnaderna per beslut för merparten av de olika ersättningsärendena har stigit påtagligt under senare år och produktiviteten har fallit. Det finns stora regionala skillnader i kostnader, kvalitet och prestationer.

Revisorerna bedömde att utvecklingen av kostnader, kvalitet och produktivitet uppvisade en oroande bild och att analyserna av socialförsäkringsadministrationen behövde utvecklas. I regleringsbrevet för 1999 tog dock regeringen upp flera av de aspekter som uppmärksammats i granskningen och en utveckling har påbörjats för att förbättra styrningen av RFV och försäkringskassorna i enlighet med revisorernas förslag i granskningen. Revisorerna föreslog dock att regeringen borde ge RFV i uppdrag att sätta i gång ett utvecklingsarbete hos försäkringskassorna för att höja kvaliteten i handläggningen.

Revisorerna konstaterade att regeringen efter revisorernas granskning ytterligare preciserat målen för RFV och förtydligat verkets roll som tillsynsmyndighet.

Revisorerna konstaterade vidare att regeringen tagit initiativ till att utveckla analysen av regionala skillnader mellan försäkringskassorna. Revisorerna utgick från att Socialdepartementet skulle följa processen med hur den regionala analysen utvecklas och avrapportera resultatet till riksdagen.

Socialförsäkringsutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i maj 1999 (1998/99:SFU7). Utskottet tillstyrkte revisorernas förslag. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1998/99:230).

Revisorernas granskning behandlades i budgetpropositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1). Det framgår att regeringen ser mycket allvarligt på de redovisade bristerna och att den därför avser att förtydliga målen för försäkringskassornas handläggning av bidrags- och försäkringsärenden. RFV ges, i egenskap av tillsyns- och normeringsmyndighet, i uppdrag att närmare följa upp kassornas utvecklingsarbete avseende kompetens, administrativa rutiner, bemötande, service m.m. RFV bör särskilt uppmärksamma de goda resultaten och se till att dessa får en spridning över landet. Regeringen kommer att noga följa RFV:s och försäkringskassornas arbete med att komma till rätta med den redovisade situationen.

Anpassningen av totalförsvaret*Förslag 1998/99:RR7*

Riksdagen beslutade med 1996 års försvarsbeslut att anpassningsprincipen ska vara av central betydelse för totalförsvaret (prop. 1995/96:12, bet. 1995/96:FöU1, rskr. 1995/96:45, 46). Med anpassningsförmåga avses total-

försvarets förmåga att möta angrepp i olika tidsperspektiv. I takt med utvecklingen i omvärlden ska försvaret kunna utökas eller förändras för att motsvara de krav som ställs på försvaret.

I december 1997 beslutade revisorerna att granska totalförsvarets anpassningsförmåga. Beslutet om granskningen hade sitt ursprung i ett granskningsförslag från försvarsutskottet. Granskningen inriktades mot hur försvarsmyndigheterna bedömde anpassningsförmågan och hur dessa bedömningar sedan redovisades för regeringen och riksdagen.

Granskningen visade bl.a. att varken regeringen eller försvarsmyndigheterna närmare hade redogjort för försvarets mera långsiktiga anpassningsförmåga. I det beslutsunderlag som Försvarsmakten hade skickat till regeringen saknades en tydlig redovisning av på vilket sätt grundorganisationen kunde förändras och producera det som krävdes för att möta framtida hot och risker. Revisorerna konstaterade också att totalförsvarsmyndigheterna nästan uteslutande hade planerat och bedömt sin förmåga mot militära hot.

Revisorerna lämnade en rad förslag till riksdagen. Bland annat föreslog revisorerna att regeringen i budgetpropositionen skulle redogöra för hur försvarets utgifter och omfattning hade förändrats under de senaste tio åren. Revisorerna föreslog också att budgetpropositionen varje år skulle kompletteras med en särskild skrivelse om totalförsvarets anpassning.

Revisorerna överlämnade ett förslag till riksdagen våren 1999. Riksdagen kommer att behandla förslaget under våren år 2000.

Skolverket och skolans utveckling

Förslag 1998/99:RR8

Granskningen av Skolverket och skolans utveckling hade initierats av revisorerna själva och inriktades på grundskolans utveckling och regeringens styrning av Skolverkets arbete med att utveckla skolan. Revisorerna konstaterade flera problem när det gäller såväl grundskolans resultat som det skolsystem som infördes under 1990-talet.

Nationella mål har inte påverkat utbildningen på det sätt som förutsattes vid riksdagens beslut om mål- och resultatstyrda skolor. Ett problem är att läroplanens s.k. uppnåendemål inte är tillräckligt tydligt formulerade i olika styrdokument. Ett annat problem är att centrala delar i gällande bestämmelser inte når ut till skolhuvudmän och skolor. Vidare har Skolverket inte tydliggjort innebörden av de s.k. strävansmålen och inte heller systematiskt följt upp dessa mål. Revisorerna föreslog att verket i sin uppföljning och utvärdering bättre lyfter fram målavvikelser och negativa trender. Revisorerna föreslog också att verket intar en mer offensiv hållning gentemot skolhuvudmän och skolor. Verket bör också utveckla sin egeninitierade tillsyn.

När det gäller skolornas resursanvändning konstaterade revisorerna att Sverige också efter hänsyn till 1990-talets besparingar är det OECD-land som satsar störst andel av sin bruttonationalprodukt på grundskolan. Men enligt flera studier fördelas inte skolornas resurser efter elevernas behov. Revisorerna föreslog att regeringen tar initiativ till en oberoende utbildningsökonomisk analys av skolornas prioritering och resursanvändning. Skolornas

arbete med att ompröva resursanvändningen behöver stödjas. Skolverkets kunskap om nationella mål, målavvikelser, negativa trender och undervisningens kostnader samt möjligheter att förbättra verksamheten behöver också bättre nå ut i skolorna. Revisorerna föreslog därför att Skolverket får regeringens uppdrag att utforma ett program för skolförbättring med detta innehåll.

Slutligen konstaterade revisorerna att regeringen bör klargöra såväl Skolverkets kontrollerande uppgift som Skolverkets främjande uppgift. I kontakter med skolhuvudmän och skolor bör verkets huvuduppgift vara att hävda nationella krav på utbildningen. Verket bör däremot inte ha något ansvar för lokalt utvecklingsarbete.

Två motioner har väckts med anledning av revisorernas förslag, som kommer att behandlas av riksdagen under våren år 2000.

Utvecklingssamarbetet – styrning, genomförande, samordning och uppföljning av biståndet

Förslag 1998/99:RR9

Riksdagens revisorer genomförde på eget initiativ en granskning av utvecklingssamarbetet. Granskningen omfattade i huvudsak det bilaterala biståndet och avsåg särskilt anslagsformerna och medelstillelningen, Sidas förvaltningsbistånd, utvecklingssamarbete genom enskilda organisationer samt samarbetet med EU. Revisorernas förslag har behandlats av riksdagen (bet. 1999/2000:UU2, rskr. 1999/2000:81). I ärendet väcktes tre motioner.

Revisorerna uppmärksammade att regeringens efterfrågan på resultatinformation från Sida var omfattande och föreslog att regeringen utarbetar en strategi för inhämtning av resultat inom biståndsområdet. Riksdagen angav att förslaget var beaktansvärt. Vidare visade revisorerna på de problem som är förknippade med den nuvarande anslagsstrukturen och föreslog därför en total översyn. Revisorerna ifrågasatte även att Sida givits möjligheten att via biståndsanslaget finansiera vissa administrativa förordnanden i fält. Revisorerna föreslog att regeringen skulle utarbeta riktlinjer för när kostnader inom biståndet borde belasta sak- respektive förvaltningsanslag. Riksdagen ansåg att revisorernas förslag om en översyn av anslagsstrukturen var väl motiverat och ett tillstyrkande därför borde övervägas. I sammanhanget hänvisades dock till det s.k. VESTA-projektet med uppdrag att se över den finansiella styrningen och anslagen. En hänvisning gjordes även till den aviserade översynen av de biståndspolitiska målen. Däremot angav riksdagen att en prövning av det nuvarande systemet för bemyndiganden inom biståndet borde göras.

Revisorerna fann brister i Sidas upphandling av konsulter och föreslog därför att regeringen skulle ge en oberoende utvärderare i uppdrag att genomföra en översyn av Sidas konsultupphandling. Enligt riksdagen torde denna fråga lösas genom vissa klargöranden i Sidas riktlinjer och en striktare tillämpning av dessa. Vidare angav revisorerna att regeringen borde se över formerna för att stärka en utvärderingsfunktion som är mer oberoende från biståndsorganisationen. Riksdagen biföll förslaget om en mer oberoende

utvärdering och angav att översynen borde fokuseras på att stärka Expertgruppen för utvecklingsfrågor (EGDI).

1999/2000:RR1

Enligt revisorerna borde en utvärdering genomföras av samarbetet genom enskilda organisationer, med principer för urval och fördelning av medel mellan organisationer. Kopplingen mellan organisationernas benägenhet att söka EU-bidrag och Sidas årliga anslag borde även utvärderas. Riksdagen biföll revisorernas förslag.

Slutligen angav revisorerna att svenska företag och institutioner har varit relativt dåligt representerade i EU:s biståndsupphandlingar. Revisorerna påtalade att det finns ett behov av ett system med en huvudansvarig aktör för information och statistik för att underlätta för företag i upphandlingarna.

Riksdagen utgick ifrån att regeringen på lämpligt sätt håller riksdagen underrättad om utvecklingen beträffande svenska företags och institutioners andel i EU:s upphandlingar.

Myndigheternas lönekostnader

Förslag 1998/99:RR10

Med anledning av det delegerade arbetsgivar- och kostnadsansvaret har Riksdagens revisorer granskat myndigheternas lönekostnader. Förslaget till granskningen kom från finansutskottet.

Revisorerna föreslog att regeringen ska ålägga myndigheterna att redovisa lönekostnaderna i sina årsredovisningar. Förändringar av lönekostnaderna ska kommenteras. Av redovisningen ska det framgå vilka kostnader som blivit följden av myndigheternas lönerevisioner och vilka kostnader som uppstått i samband med lönehöjningar mellan lönerevisionerna. Ett annat förslag från revisorerna var att myndigheterna ska redovisa vilka kollektivavtal för löner och andra anställningsvillkor som myndigheten tillämpar samt de för verksamheten väsentligaste kollektivavtalens kostnader och bidrag till verksamheternas resultat. Slutligen föreslog revisorerna att regeringen ska följa upp och analysera respektive myndighets löneutveckling och kostnaderna för denna i mål- och resultatdialogerna.

Efter remissbehandling av revisorernas rapport, som presenterades i mars 1999, överlämnades revisorernas slutliga förslag till riksdagen i juni 1999. Riksdagen kommer att behandla förslaget under våren år 2000.

Vägverket, Banverket och miljön

Förslag 1999/2000:RR2

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat hur Vägverket och Banverket hanterar miljöaspekter vid investeringar i vägar och järnvägar.

Revisorerna konstaterade att det finns brister i kvaliteten på Vägverkets och Banverkets miljökonsekvensbeskrivningar. Revisorerna föreslog därför att regeringen ger verken i uppdrag att tillsammans utveckla en strategi för att höja miljökonsekvensbeskrivningarnas kvalitet och kontrollera att beskrivningarna används på det sätt som statsmakterna har avsett.

Vidare betonade revisorerna betydelsen av att de iakttagelser och förslag som anges i miljökonsekvensbeskrivningarna följs upp under hela planeringsprocessen, så att viktiga miljöfrågor inte glöms bort under processens gång. Miljöaspekterna bör redovisas tydligare i arbetsplanerna och järnvägsplanerna. Revisorerna föreslog vidare att regeringen ger Vägverket och Banverket i uppdrag att upprätta tydliga riktlinjer för hur miljöaspekter ska behandlas om ett projekt ändras efter det att en plan har fastställts.

Revisorerna ansåg också att Vägverket och Banverket i större utsträckning måste följa upp miljöaspekterna av färdiga projekt. Regeringen bör undersöka behovet av tydligare riktlinjer för uppföljningsverksamheten. Vägverket och Banverket bör få i uppdrag att tillsammans upprätta ett system för att sprida kunskaperna och erfarenheterna av sina uppföljningar.

Riksdagen väntas behandla ärendet under våren år 2000.

Det statliga stödet till ekologiska investeringsprogram

Förslag 1999/2000:RR3

Riksdagens revisorers granskning gjordes på förslag av riksdagens bostadsutskott.

Det statliga stödet till lokala investeringsprogram för en ekologiskt hållbar utveckling omfattar 6,5 miljarder kronor under perioden 1998 – 2002. Stödet kan sökas av kommuner och kommunalförbund. Beslut om stöd fattas av regeringen efter beredning av Miljödepartementet.

Revisorerna föreslog bl.a. att AMV inkluderas bland de myndigheter som har till uppgift att biträda Miljödepartementet och kommunerna med bedömningar av de lokala investeringsprogrammen. Syftet med detta är att förbättra redovisningen av investeringsprogrammets sysselsättningseffekter. Revisorerna fann vidare att länsstyrelsernas roll varit oklar och föreslog därför att regeringen förtydligar syftet med samrådet mellan kommunerna och länsstyrelsen. Revisorerna ansåg också att regeringens avslagsmotiveringar har varit oklara och föreslog att regeringen i sina beslut om att inte bevilja stöd till lokala investeringsprogram informerar om bedömningar och motiv för avslag. Revisorerna konstaterade att andelen flerkommunala projekt är liten och att den minskade under det andra året som stödet fördelades. Revisorerna föreslog därför att regeringen överväger en sådan tillämpning av förordningen att hinder för kommungemensamma initiativ elimineras.

Beträffande kommunernas redovisning av investeringsprogrammets miljöeffekter konstaterade revisorerna att ett i allra möjligaste mån korrekt och enhetligt beslutsunderlag är en viktig förutsättning för att åtgärdernas verkliga miljöeffekter på ett meningsfullt sätt ska kunna utvärderas mot såväl de skattade effekterna som mot miljömål på olika nivåer. Därför föreslog revisorerna att Miljödepartementet sammanställer ett informationsmaterial där det framgår vilka miljöeffekter som kan förväntas av olika åtgärdstyper samt vilka beräkningsunderlag som lämpligen bör användas. Revisorerna föreslog även att Miljödepartementet bearbetar den databas som är baserad på inkomna ansökningar så att beräkningar av miljöeffekternas kostnadseffektivitet möjliggörs.

Revisorerna menar att avskaffandet av kravet på ny teknik eller nya arbetsmetoder för att vinstdrivande verksamhet ska erhålla stöd sannolikt kan öka möjligheterna för vinstdrivande verksamhet att erhålla stöd. Samtidigt kan en konsekvens av detta bli att det innovativa inslaget i de lokala investeringsprogrammen minskar. Revisorerna föreslog därför att regeringen redovisar för riksdagen hur man har för avsikt att främja ny teknik och/eller nya arbetsmetoder under återstoden av satsningen på lokala investeringsprogram för en ekologiskt hållbar utveckling.

Riksdagen beräknas behandla skrivelsen i början av år 2000.

Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen

Förslag 1999/2000:RR4

Revisorerna granskade under 1999 effekterna av det producentansvar för förpackningar som infördes år 1994. Producentansvaret innebär att det är producenterna som ska svara för insamling, bortforsling och omhändertagande av förpackningsavfallet. Konsumenterna har en skyldighet att källsortera förpackningar. I förordningen (1997:185) om producentansvar för förpackningar anger regeringen de nationella återvinningsmål som producenterna ska uppnå. Naturvårdsverket är tillsynsmyndighet på central nivå, länsstyrelsen på regional nivå och kommunerna på den lokala nivån.

Revisorerna konstaterade att producenterna i huvudsak uppnått de nationella mål som regeringen beslutat för återvinning och återanvändning av förpackningar. Samtidigt pekade revisorerna på flera problem med det valda insamlingssystemet, bl.a. att antalet stationer är för få och att det är vanligt med nedskräpning vid stationerna. Revisorerna framhöll även att det brister i kommunikationen mellan producenter och kommuner samt att informationen till allmänheten är dålig. Flera kommuner har ansett det nödvändigt att själva genomföra flera av de åtgärder som egentligen åvilar producenterna bl.a. städning kring stationerna och informationen till konsumenter.

Granskningen visade också att tillsynen och uppföljningen inom området behöver utvecklas samt att de nationella målen kan behöva brytas ned i regionala eller lokala mål. Revisorerna fann att kostnaderna för insamlingen är stora och att de drabbar såväl kommuner som konsumenter samt att kostnaderna tenderar att öka. Materialbolagens ekonomi är god och uppvisar vinster genom åren.

Revisorerna föreslog att regeringen noga bör följa kostnadsutvecklingen och att regeringen tar initiativ till en samhällsekonomisk analys av producentansvaret för förpackningar.

Revisorerna ställde sig därtill tveksamma till miljöeffekterna av insamlingen och föreslog därför att regeringen bör ta initiativ till ytterligare forskning inom området för att studera miljöeffekterna och för att bredda beslutsunderlaget när nya återvinningsmål övervägs.

Det har väckts tre motioner i anledning av revisorernas förslag. Riksdagen har ännu inte behandlat ärendet.

Förslag 1999/2000:RR7

Förslaget omfattar två rapporter – *Organisationsförändringar inom rättsväsendet* (1998/99:9) och *Nedläggningen av häktet i Östersund* (1997/98:7). Revisorerna föreslog ett antal åtgärder som syftar till att höja förundersökningarnas kvalitet och korta handläggningstiderna inom rättsväsendet. Revisorerna föreslog att frågan om inrättandet av ett oberoende tillsynsorgan över rättsväsendet utreds. I avvaktan på att utredningen redovisar sitt arbete föreslogs att Rikspolisstyrelsen och Riksåklagaren får i uppdrag att gemensamt bedriva tillsyn över polisens och åklagarnas förundersökningsverksamhet. Vidare föreslogs att Rikspolisstyrelsen ges i uppdrag att i samarbete med Polishögskolan utforma förslag till förstärkt utbildning i förundersökningsverksamhet. Revisorerna föreslog också att Rikspolisstyrelsen och Riksåklagaren tillsammans ska undersöka hur närpolisen bör arbeta för att höja kvaliteten på förundersökningarna. Vidare föreslogs att en utredning tillsätts för att se över dels åklagarnas arbetsformer, dels samverkansformerna mellan åklagarkamrarna och tingsrätterna. Förslag lämnades också avseende regeringens redovisning av utvecklingen av polisens problemorienterade arbetsätt och av kostnadsutvecklingen inom rättsväsendet.

Slutligen föreslog revisorerna att regeringen före och efter större förändringar inom rättsväsendet gör så omfattande bedömningar som möjligt av vilka effekter förändringarna får för andra myndigheter och samhället i övrigt.

Riksdagen kommer att behandla revisorernas förslag under våren 2000.

Skrivelser till regeringen under 1999**Regeringens redovisning av det militära försvaret***Skrivelse till regeringen den 1 juni 1999*

Revisorerna har på eget initiativ jämfört informationen om försvaret i olika budgetpropositioner för att undersöka på vilket sätt redovisningen till riksdagen har förändrats. Syftet med granskningen var att belysa vilken information om försvaret riksdagen och den intresserade allmänheten hade fått genom budgetpropositionen.

I granskningen fann revisorerna bl.a. att det i budgetpropositionerna saknades information om vad den fredstida försvarsorganisationen bestod av. Inte heller redovisade regeringen vilka kostnader som var förknippade med grundorganisationen.

Enligt revisorerna borde regeringen förse riksdagen med viss basinformation om försvaret i samband med budgetbehandlingen. En bra redovisning i budgetpropositionen skulle också ge den intresserade allmänheten ökade möjligheter att delta i den försvarspolitiska diskussionen. Revisorerna föreslog att regeringen i samband med riksdagens budgetbehandling skulle redovisa grundläggande information om försvaret. I detta låg enligt revisorerna

bl.a. att regeringen i budgetpropositionen på ett tydligt sätt både beskriver den militära grundorganisationen och kostnaderna för den.

I ett avsnitt i budgetpropositionen för år 2000 behandlar regeringen revisorernas skrivelse till regeringen (prop. 1999/2000:1, utg.omr. 6 Totalförsvaret, s. 14). Av propositionen framgår att regeringen tar fasta på de önskemål som kommit till uttryck i utskottsbetänkanden och riksdagsbeslut när det gäller arten och omfattningen av den information som lämnas i budgetpropositionen.

Myndigheternas internrevision

Skrivelse till regeringen den 16 oktober 1999

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat hur myndigheternas internrevision fungerar. Riksdagens revisorer gjorde bedömningen att internrevisionen har goda förutsättningar att fungera vid myndigheterna. Internrevisionens omfattning, inriktning, sätt att granska och kompetens bedöms som i stort sett ändamålsenlig i förhållande till förordningen (SFS 1995:686) om internrevision och dess intentioner. Revisorerna ansåg att förordningen omfattar de myndigheter som ska ha internrevision och att eventuellt tillkommande myndigheter bör uppfylla det ursprungliga kriteriet, dvs. ha en omsättning på mer än en miljard kronor. Revisorerna konstaterade vidare att internrevisionen i huvudsak granskar internkontrollen i ekonomiadministrativa system och processer samt regelefterlevnad. Det är också med denna granskningsinriktning som internrevisionen har störst möjlighet att få sina förslag genomförda.

Internrevisionens goda förutsättningar utnyttjas dock inte fullt ut. Internrevisionens arbete kan förbättras bl.a. vad gäller hanteringen av internrevisionens förslag, myndighetsstyrelsernas intresse för internrevision och samarbetet med externrevisionen.

Revisorerna föreslog att myndighetsledningarna dels utarbetar en policy för hur internrevisionens förslag ska hanteras, dels beslutar att internrevisionen regelmässigt ska avsätta viss arbetstid för uppföljning av om deras förslag genomförts.

Revisorerna föreslog också att styrelserna särskilt tar ställning till hur rapporteringen mellan internrevision och styrelse kan utformas. Regeringen bör också ge Riksrevisionsverket i uppdrag att komplettera förordningens allmänna råd när det gäller samrådsförfarandet mellan extern- och internrevisionen samt frågan om internrevisionens eventuella skyldighet att granska årsbokslut.

Skrivelsen om internrevision bereds för närvarande inom Finansdepartementet. Ett ställningstagande till skrivelsen förväntas under våren 2000.

Svenska miljöinsatser i Baltikum*Granskningspromemoria den 22 april 1998*

Svenska miljöinsatser i Baltikum har flera syften och genomförs i tre huvudformer

- som utvecklingssamarbete genom Östersjöprogrammet
- som samarbete för utveckling genom Östersjömiljarden
- som samarbete genom klimatpolitiskt motiverade ennergiinsatser.

Revisorernas granskning gällde särskilt miljöinsatser rörande vatten, lagstiftning och energi. Granskningen inriktades på frågan om hur svenska och andra insatser hade samordnats. Hur insatserna hade utvärderats och hur tidigare uppföljningar och utvärderingar av de svenska insatserna hade använts belystes också.

Ansvar för olika led i hanteringen av insatser genom Östersjömiljarden hade varit uppdelat både mellan olika departement och mellan myndigheter och andra organ. Det hade inte funnits någon självklar instans att vända sig till för information om insatser genom Östersjömiljarden. Verksamheten hade varit anonym och svåråtkomlig. Möjligheterna till insyn, kontroll och överblick hade därmed varit begränsade. Regeringen hade dock aviserat att verksamheten inom ramen för en andra miljard skulle organiseras annorlunda.

Insatser genom Östersjömiljarden hade inte utvärderats mera samlat. Revisorerna konstaterade att det skulle bli svårt att genomföra en samlad utvärdering eftersom det inte fanns några fastställda kriterier eller kända utgångspunkter – mer än i allmänna ordalag – att gå efter.

Regeringen utgick ifrån att utvecklingssamarbetet höll på att övergå i reguljärt samarbete. Enligt revisorerna fanns det emellertid inga indikationer på någon sådan förändring. I stället fortsatte miljöinsatser i form av utvecklingssamarbete i traditionella former. Detta innebar enligt revisorernas mening påtaglig risk för att de baltiska länderna under överskådlig tid skulle bli beroende av svenska synsätt och regler. Hur övergången till reguljärt samarbete på miljöområdet skulle gå till behövde preciseras. Revisorerna ansåg att regeringen borde utarbeta en plan för hur övergången skulle genomföras.

De svenska miljöinsatserna i Baltikum följdes inte upp eller redovisades samlat. Detta innebar att insatsernas betydelse för miljön och Östersjön inte var känd. Revisorerna ansåg att regeringen borde ta initiativ till att miljöeffekterna av insatserna utvärderas. Utvärderingar kunde lämpligen genomföras i samverkan med andra länder och finansiärer som var engagerade i miljöprojekt i de baltiska länderna. Mot bakgrund av sådana internationella utvärderingar borde de svenska insatserna redovisas så att riksdagen skulle kunna ta ställning till dem i ett miljöpolitiskt sammanhang. Detta borde gälla alla statliga miljöinsatser i Baltikum, oavsett formerna för dem.

Revisorerna ansåg att de svenska insatserna borde utformas så att de baltiska ländernas egen samordning av miljöinsatserna underlättas. För detta

fordras enligt revisorernas mening tydlighet i det svenska uppträdandet, varför ett översiktligt informationsmaterial om de svenska insatserna behövs utarbetas.

1999/2000:RR1

Övriga avslutade granskningsärenden under 1999

Statens stöd till småföretag

Förstudie 1998/99:6

Näringsutskottet hade föreslagit att revisorerna skulle granska statens stöd till småföretag. Särskilt önskade utskottet en utvärdering av statens insatser för småföretag. Vilka resultat i form av nystartade och livskraftiga företag hade uppnåtts genom de statliga insatserna?

Revisorerna fann dock att man inom Regeringskansliet planerade stora insatser för att främja småföretagande. Mot den bakgrunden beslutade revisorerna att inte genomföra någon granskning.

Riksdagens förvaltningskontor

Förstudie 1998/99:8

Förstudien av Riksdagens förvaltningskontor (RFK) initierades av revisorernas arbetsutskott. Förstudien innehåller en översikt av de senaste fem årens utveckling av riksdagens ekonomi och verksamhet, med viss fördjupning på frågor om datorisering, fastighetsförvaltning samt riksdagsledamöternas resor och boende. Vidare diskuteras ett antal frågor som kan ha betydelse för effektiviteten i RFK:s verksamhet.

Syftet med förstudien var att klarlägga behovet av ytterligare effektivitetsgranskning. Förstudien har annan karaktär än den årliga redovisningsrevision av RFK som Riksdagens revisorer också ansvarar för.

Frågan om effektivitetsrevision av RFK är enligt revisorerna inte löst på ett tillfredsställande sätt. I dag granskas innehållet i RFK:s verksamhet främst av riksdagsledamöter som ett led i den reguljära styrningen av RFK. Årliga omprövningar görs inom ramen för budgetprocessen. Revisorernas erfarenhet är att det inom ramen för en reguljär styrningsprocess är svårt att åstadkomma grundläggande analyser och omprövningar av en förvaltning. Sådana prövningar kräver längre tidsperspektiv och extern expertis.

Revisorerna ansåg att fördjupade analyser av RFK behövs, men att sådana analyser bör initieras av riksdagsförvaltningen, inte av revisorerna. Riksdagens revisorer har enligt revisorernas mening inte en tillräckligt fristående ställning för dessa uppgifter. Någon fortsatt granskning från revisorernas sida föreslogs inte.

Vissa frågor kommer dock att tas upp i samband med revisorernas årliga redovisningsrevision av den inre riksdagsförvaltningen. Revisorerna ansåg också att det finns skäl att med jämna mellanrum – minst en gång per mandatperiod – genomföra en femårsuppföljning av verksamheten inom RFK.

En sådan uppföljning skulle kunna användas av konstitutionsutskottet i dess granskning av RFK.

1999/2000:RR1

Revisorernas förstudie behandlades av Riksdagens förvaltningsstyrelse i maj 1999. Förvaltningsstyrelsen beslutade då om vissa åtgärder, bl.a. att utveckla budgettekniken för fleråriga projekt, att stärka ekonomistyrningen, att höja ambitionsnivån för upphandlingsverksamheten samt att fastställa riktlinjer för RFK:s service till partikanslierna.

Premiepensionsmyndigheten

Förstudie 1999/2000:1

I juni år 1998 beslutade riksdagen om ett nytt ålderspensionssystem. Förstudien inriktades på frågan hur ändamålsenlig uppbyggnaden av den nya Premiepensionsmyndigheten hade varit. Revisorerna beslutade genomföra förstudien mot bakgrund av att premiepensionsdelen av det reformerade systemet för ålderspension delvis hade behövt skjutas upp på grund av problem med datasystemet.

Revisorerna konstaterade att det fanns vissa beröringspunkter mellan bildandet av Premiepensionsmyndigheten och tidigare omstruktureringar av statsförvaltningen. I *Att ändra statsförvaltningen* (rapport 1991/92:RR13) hade revisorerna konstaterat att den grundläggande analys som måste föregå varje omstrukturering i vissa fall var otillräcklig eller saknades helt. Det fanns inget samlat kostnadstänkande i samband med omstruktureringar. Ibland var det viktigare att beslut fattades vid en viss tidpunkt än vad beslutet innebar.

För att reformera systemet för ålderspension och därmed också för att bygga upp Premiepensionsmyndigheten hade en speciell ordning tillämpats – en grupp av parlamentariker med ett statsråd som ordförande hade medverkat i beredningen. Detta innebar enligt revisorernas mening att Premiepensionsmyndigheten inte i första hand borde väljas för att ingå i en fortsatt granskning av omstruktureringar i statsförvaltningen.

Vidare kunde revisorerna konstatera att uppbyggnaden av Premiepensionsmyndigheten också följdes av regeringens stabsmyndigheter. Statskontoret hade i början av 1999 regeringens uppdrag att utvärdera tids- och åtgärdsplaner för att säkerställa uppbyggnad och leverans av det kontoadministrativa datasystemet och fick i maj samma år i uppdrag att utvärdera Premiepensionsmyndighetens kvartalsrapporter till regeringen. I uppdraget ingick också att utvärdera Premiepensionsmyndighetens reservplan för premiepensionssystemet. Vidare hade Riksrevisionsverket i en revisionsrapport med revisionsberättelse för verksamhetsåret 1998 särskilt behandlat upphandlingen av Premiepensionsmyndighetens kontoadministrativa system.

Riksdagens revisorer beslutade därför att någon granskning av Premiepensionsmyndigheten inte skulle genomföras.

Förstudie 1999/2000:2

Med anledning av Tumba Bruks förluster under 1998 samt utvecklingen på den europeiska sedelmarknaden beslutade revisorerna våren 1999 att Tumba Bruk skulle granskas i en förstudie.

Riksdagens revisorer fann att Tumba Bruk börjat anpassa sin verksamhet till ett eventuellt svenskt EMU-medlemskap. Brukets förluster år 1998 bedömdes vidare kunna vändas till ett positivt resultat för år 1999. Riksbanken hade även sagt upp sitt avtal om sedelleveranser från Tumba Bruk och påbörjat diskussioner om förändringar i ägandet av Tumba Bruk.

Mot denna bakgrund ansåg revisorerna att det inte fanns skäl för att ytterligare granska Tumba Bruk.

Spel- och lotteriverksamhet i Sverige*Förstudie 1999/2000:8*

Riksdagens revisorer beslutade våren 1999 att genomföra en förstudie om det statliga spelmonopolet och tillsynen av spel- och lotteriverksamheten. I förstudien redovisas översiktligt den svenska spel- och lotterimarknaden och tillsynen av denna verksamhet. Därutöver beskrivs ett antal områden med anknytning till spel- och lotteriverksamhet som kan vara av intresse att undersöka närmare. Bland dessa märks spel ur ett EU-perspektiv, spelmissbruk och illegalt spel samt den tekniska utvecklingens betydelse för den svenska spelmarknaden.

Revisorerna konstaterade att flera utredningar arbetar med frågor som inom de närmaste åren förväntas få stor betydelse för hur den svenska spel- och lotteriverksamheten kommer att utformas. Detta gäller främst lotterilagsutredningen samt de två utredningar som ska studera föreningslivets ställning på spelmarknaden respektive omfattningen av marknadsföringen av spel och lotter. Därutöver omförhandlades under hösten 1999 koncessionerna till AB Svenska Spel och AB Trav och Galopp (ATG). Revisorerna ansåg att resultatet av dessa utredningar och förhandlingar bör avvaktas innan en granskning av den svenska spel- och lotteriverksamheten och tillsynen av denna ånyo övervägs.

AB Svenska spel och ATG har sedermera erhållit nya koncessioner. I huvudsak har gällande villkor förlängts ytterligare två år. Motivet till detta är bl.a. att regeringen avvaktar resultatet från ovan nämnda utredningar. Dessa slutrapporteras under år 2000.

Pågående granskningsärenden**Statliga kreditgarantier – kontrollen över risktagandet***Rapport 1999/2000:1*

Granskningen hade initierats av revisorerna själva. Rapporten behandlar statsmakternas generella kontroll av de statliga garantierna. Vid utgången av

1998 fanns utestående statliga garantiförbindelser för 275 miljarder kronor. Större delen härav (207 miljarder) administreras av Riksgäldskontoret. Återstoden hänför sig till Statens bostadskreditnämnd, Exportkreditnämnden och Sida.

Syftet med garantigivningen är samhällsekonomiskt. Genom att ställa ut garantier för lån till olika ekonomiska aktörer kan staten främja verksamheter som annars inte skulle komma till stånd i önskad omfattning. Garantigivningen innebär samtidigt ett risktagande och är förknippad med kostnader för staten. Kostnaderna har dock i stor utsträckning varit dolda.

Som följd av den nya budgetlagen har systemet för garantigivning omprövats. En ny garantimodell har beslutats av riksdagen. Dess innebörd är att kostnaderna för garantierna ska göras synliga och verksamheten bli långsiktigt självbärande. De nya principerna gäller från och med den 1 januari 1997.

Granskningen visade på brister i genomförandet av den nya garantimodellen. För garantierna inom Riksgäldskontorets område är endast 5 % av de utestående garantierna utfärdade enligt de nya principerna. För Bostadskreditnämnden har den nya modellen inte genomförts alls. Stora dolda subventionsbehov finns i många äldre garantier. Granskningen visade också att regeringens information till riksdagen är otillräcklig.

Revisorerna ansåg att riksdagens beslut om den nya garantimodellen bör fullföljas. Garantimodellen behöver också preciseras i vissa avseenden. Garantisystemen behöver ses över och anpassas till garantimodellens intentioner. Även frågor av mer teknisk karaktär behöver övervägas. Man kan t.ex. ändra garantiernas form från borgensåtaganden till villkorade garantier. Syftet bör vara att stärka statens roll som uthållig och professionell finansiell samarbetspartner.

Regeringskansliet bör utveckla en gemensam syn på garantifrågor och myndigheterna bör ha regeringens aktiva stöd när det gäller att genomföra den nya garantimodellen. Myndigheterna själva bör förbättra sin handläggning, bl.a. genom att förbättra sin uppföljning av utestående garantier.

Revisorerna ansåg att regeringen bör utöka och fördjupa sin information till riksdagen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en samlad beskrivning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av granskningen.

Rapporten har remissbehandlats under hösten 1999. Ett förslag till riksdagen väntas i februari 2000.

Allmänna arvsfonden

Rapport 1999/2000:2

I december 1999 avslutade revisorerna en egeninitierad granskning av Allmänna arvsfonden. Till Allmänna arvsfonden inkommer den kvarlåtenskap som flyter in till det allmänna på grund av att arvsberättigade släktingar saknas. Syftet är att fondens medel ska användas till ideell verksamhet för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Ärenden om stöd handläggs av ett kansli, medan beslut om stöd fattas av Arvsfondsdelegationen eller av regeringen. Regeringen drar också upp de övergripande riktlinjerna för verksamheten. Kammarkollegiet förvaltar fonden och betalar ut beviljade

medel. Fondens bokförda värde uppgår till ca 700 miljoner kronor och årligen delas ut ca 200 miljoner kronor till olika projekt.

Vid revisorernas granskning av arvsfonden och Arvsfondsdelegationen framkom att det finns oklarheter kring fondens och delegationens rättsliga reglering och revisionen av verksamheten. Revisorerna ansåg att det finns starka skäl som talar för att arvsfonden och Arvsfondsdelegationen bör slå samman till en myndighet. Riksdagens revisorer ansåg dessutom att regeringen bör överväga att organisatoriskt placera myndigheten utanför Regeringskansliet.

Revisorerna efterlyste också en mer oberoende rapportering av genomförda aktiviteter och föreslår bl.a. att det ställs krav på en godkänd eller auktoriserad revisor när större stöd beslutas. Även den centrala uppföljningen och utvärderingen från Arvsfondsdelegationen bör förbättras, enligt revisorerna. Verksamheten bör bli föremål för extern utvärdering.

Rapporten har sänts på remiss och förslag till riksdagen kommer under våren år 2000.

Högscoleverkets granskande och främjande roll

Rapport 1999/2000:3

Högscoleverket inrättades den 1 juli 1995. Enligt riksdagens beslut skulle det nya verket svara för nationella intressen inom en decentraliserad högscolesektor. Regeringen gav det nya verket ett mycket brett uppdrag med en mångfald av uppgifter i instruktionen. Därefter har regeringen inte givit mycket vägledning för hur verket ska prioritera mellan olika uppgifter i vare sig budgetpropositioner eller regleringsbrev eller i en löpande resultatdialog. Samtidigt har en relativt omfattande mängd regeringsuppdrag försvårat verkets möjligheter att ta egna initiativ för att planera och genomföra sin verksamhet. Bland verkets intressenter uppfattas verkets roll som diffus och uppfattningarna om krav och förväntningar på verket går isär.

Revisorerna konstaterade i rapporten att högscolesektorn är under både omvandling och kraftig expansion. Det är därför angeläget med ett tydligt Högscoleverk som med auktoritet kan hävda nationella intressen.

Regeringen bör få i uppdrag att klargöra på vilket sätt verkets uppdrag är avgränsat gentemot såväl bedömningar på den politiska nivån som högskolans övriga intressenter. Regeringen bör också få i uppdrag att klargöra innebörden av verkets främsta uppdrag, att företräda nationella intressen inom högscolesektorn samt de huvudsakliga uppgifter som följer av detta uppdrag. Enligt revisorerna bör uttalade främjandeuppgifter inte ingå i verkets uppdrag. Väsentliga uppgifter är i stället tillsyn och kvalitetskontroll samt uppföljning och utvärdering. Slutligen menade revisorerna att placeringen av vissa av verkets uppgifter bör omprövas. Främst gäller detta universitetsdatornätet SUNET, regeringens stöd- och utvecklingsinsatser samt rådet för högscoleutbildning.

Revisorernas rapport har sänts på remiss.

Förstudie 1998/99:7

Mot bakgrund av trendmässigt fallande arbetskrafts- och sysselsättningstal för de äldre befolkningsgrupperna beslutade Riksdagens revisorer i februari 1999, på eget initiativ, att genomföra en granskning av arbetslinjens tillämpning i praktiken. Granskningen inriktas på hur den äldre arbetskraftens sysselsättning påverkas av regelverk och åtgärdsprogram inom arbetsmarknadspolitikens, arbetsmarknadslagstiftningens, socialförsäkringssystemens och studiestödssystemens områden.

Som ett första led i granskningsarbetet har, på Riksdagens revisorers uppdrag, forskare vid Stockholms universitet genomfört en studie, Arbetslinjen för äldre i praktiken. I sin rapport, som överlämnades i december 1999, analyserar forskarna statistiska data över de senaste årens utveckling samt presenterar möjliga förklaringar till utvecklingen. Bland annat tillämpningspraxis inom försäkringssystemen, förtida pensionsavgångar och statens roll som arbetsgivare identifieras som tänkbara problemområden. Forskarrapporten kommer att ligga till grund för revisorernas fortsatta beredning av ärendet.

En rapport väntas bli färdig under våren 2000.

Högskolan – hur används resurserna?*Förstudie 1998/99:9*

Förslaget att granska högskolesektorn har väckts av revisorerna. Våren 1999 fattade revisorerna beslut om att granska högskolan med tyngdpunkt på den grundläggande högskoleutbildningen. I fyra delrapporter ska fyra olika aspekter behandlas.

- En aspekt rör Högskoleverkets granskande och främjande roll.
- En annan aspekt rör den grundläggande högskoleutbildningen i samhällsekonomisk beslysning.
- En tredje aspekt rör lärosätenas prioritering och resursanvändning.
- En fjärde aspekt rör förutsättningar för forskning och utbildning vid olika typer av lärosäten.

Sedan ovannämnda rapporter har remissbehandlats har revisorerna för avsikt att överlämna en samlad bedömning till riksdagen under år 2000.

EU-projekt och otraditionella insatser i svensk arbetsmarknadspolitik

Detta granskningsärende bygger på följande två förstudier:

Förstudie 1998/99:10 Otraditionella åtgärder inom arbetsmarknadspolitik

Med otraditionella åtgärder avses insatser som motiveras av arbetsmarknads-skäl men inte ryms inom de ordinarie arbetsmarknadspolitiska åtgärdsprogrammen. Såväl regeringen som Riksrevisionsverket och oberoende forskare har vid olika tillfällen påpekat att återslagningen kring användningen av de otraditionella medlen hittills varit bristfällig. Mot bakgrund av karaktären

på denna typ av åtgärder och bristen på återrapporteringar, uppföljningar och utvärderingar beslutade Riksdagens revisorer i april 1999, på eget initiativ, att genomföra en granskning inom detta område.

1999/2000:RR1

Förstudie 1999/2000:7 EU:s strukturfonder och svensk arbetsmarknadspolitik

Efter förslag från Riksdagens arbetsmarknadsutskott genomförde revisorerna hösten 1999 en förstudie om EU:s strukturfonder och svensk arbetsmarknadspolitik. Medlemskapet i EU har inneburit ett tillskott av resurser till svensk arbetsmarknadspolitik. Det har också medfört att en ny organisation och ett nytt regelverk tillämpas inom arbetsmarknadspolitiken.

I november 1999 beslutade revisorerna att en granskning av hur EU:s strukturfonder använts inom svensk arbetsmarknadspolitik ska ingå som en del av den pågående granskningen av otraditionella åtgärder inom den svenska arbetsmarknadspolitiken.

Tyngdpunkten i granskningen kommer att ligga på hur möjligheterna att arbeta otraditionellt, utanför ordinarie regelverk och åtgärdsprogram, bidrar till att förnya och effektivisera arbetsmarknadspolitiken. I granskningen undersöks hur projekt inom ramen för de två olika modellerna planeras, genomförs och följs upp. Särskild uppmärksamhet ägnas åt redovisning och kontroll av hur åtgärdsmedlen utnyttjas, hur ansvaret för att de nationella målen nås uppfylls samt tolkningen av vad som ryms inom de olika åtgärdsprogrammen.

En rapport väntas bli klar under våren 2000.

Vad hände med löntagarfondspengarna?

Förstudie 1998/99:12

Våren 1999 fattade revisorerna beslut om att genomföra en granskning av statligt bildade stiftelser och särskilt de stiftelser som bildades genom utskiftningen av löntagarfondsmedel. Granskningsförslaget var bl.a. föranlett av att massmediaerna hösten 1998 uppmärksammat ekonomiska oegentligheter i en av stiftelserna. Detta reste frågor om möjligheter till statlig insyn och kontroll av statligt bildade stiftelser.

Granskningen omfattar dels generella frågor rörande tillsyn och kontroll av statligt bildade stiftelser, dels mer specifika frågor rörande de s.k. löntagarfondsstiftelserna. I granskningen ingår bl.a. att studera hur stiftelserna förde-lar sina medel. Detta inkluderar frågan om inriktningen och omfattningen av stiftelsernas verksamhet. Stiftelsernas berednings- och beslutsförfarande granskas också. Ett viktigt led i granskningen är att inhämta synpunkter från mottagare av stöd. Vidare ingår att studera om stiftelsernas verksamhet utvärderats. En rapport kommer att presenteras i början av år 2000.

Förstudie 1998/99:13

Riksdagens revisorer beslutade i maj 1999 att granska Revisorsnämnden. Förslaget till granskning kommer från revisorerna själva. I granskningen ska genomföras en analys av hur Revisorsnämnden fullgör sitt uppdrag i enlighet med de mål för verksamheten som statsmakterna beslutat. Bl.a. ska de resurser och villkor som står till Revisorsnämndens förfogande undersökas. Vidare ska undersökas om det finns särskilda problem och hinder som påverkar nämndens möjligheter att bedriva en effektiv verksamhet, liksom hur nämnden utför sin tillsynsuppgift.

En rapport beräknas vara klar i början av år 2000.

Problem med att styra försvaret*Förstudie 1998/99:14*

Riksdagens revisorer beslutade i maj 1999 att genomföra två granskningar inom försvarsområdet. Den första granskningen är inriktad mot frågan hur avgiftsfinansiering fungerar hos Försvarsmaktens stödmyndigheter. Den andra granskningen handlar om regeringens och Försvarsmaktens hantering av beställningsbemyndiganden.

1) Hur avgiftsfinansiering tillämpas på Försvarsmaktens stödmyndigheter

Under mitten av 1990-talet övergick huvuddelen av stödmyndigheterna från anslagsfinansiering till att vara helt eller delvis avgiftsfinansierade. Granskningen av avgiftsfinansiering har sitt ursprung i att försvarsutskottet vid flera tillfällen uttryckt oro över att statsmakterna med avgiftsfinansieringen förlorat inflytande över stödmyndigheterna.

Granskningen har delats upp i två delar. En första rapport, som blir klar våren 2000, handlar om hur avgiftsfinansieringen tillämpas vid Försvarshögskolan. Den andra rapporten kommer att avse Försvarets materielverk. Denna rapport beräknas bli klar hösten 2000.

2) Beställningsbemyndiganden inom försvaret

Revisorerna har på eget initiativ beslutat att granska regeringens och Försvarsmaktens hantering av beställningsbemyndiganden. Av förstudien framgår att bemyndiganderamen för försvarsmateriel från budgetåret 1990/91 till budgetåret 1999 vuxit från knappt 20 miljarder kronor till över 90 miljarder kronor. Samtidigt har riksdagen beslutat om att försvarsanslagen ska minska.

Revisorernas granskning av beställningsbemyndiganden handlar om hur regeringens och Försvarsmaktens redovisning av bemyndiganden är utformad. Vilka beräkningar, prognoser m.m. ligger bakom den bemyndiganderam som riksdagen årligen tar ställning till?

En rapport väntas bli klar under våren 2000.

Förstudie 1999/2000:3

Riksdagens revisorer har på eget initiativ beslutat granska anslagen till regeringens och Regeringskansliets disposition. Dessa anslag uppgick 1998 till sammanlagt 12 miljarder kronor. Vid en undersökning som KU gjort av anslagen (bet. 1996/97:KU25, bilaga A1.1) framkom att det inte gått att få någon fullständig bild över hur anslagen hade använts. Dessutom visar KU:s betänkande att vissa anslag använts till ändamål som inte stämmer överens med anslagets eller anslagspostens beteckning. RRV har i sin årliga rapport till regeringen 1999 påpekat att regeringen med dessa anslag övertar traditionella myndighetsuppgifter vilket försvårar revisionen.

Riksdagens revisorer har beslutat att granska om, var och hur ändamålen för anslagen framgår. Granskningen ska också inriktas mot i vilken utsträckning dessa anslag varit föremål för utvärdering och revision samt hur redovisningen till riksdagen har varit utformad. En rapport förväntas vara färdig under hösten år 2000.

Sjöfartsverkets sjösäkerhetsarbete*Förstudie 1999/2000:4*

Riksdagens revisorer har på eget initiativ genomfört en förstudie om Sjöfartsverkets del i sjösäkerhetsarbetet. Vissa utbildnings- och behörighetsfrågor samt frågor om säkerhetsföreskrifter behandlades också. Sjöfartsverkets hantering av den utbildning som bedrivits vid Comet AB studerades.

I förstudien konstaterade revisorerna att regeringen under 1998 begärde och fick redovisning från Sjöfartsverket rörande handläggningen av frågan och att JO under samma år riktade kritik mot Sjöfartsverkets handläggning av ett behörighetsärende.

Det bedrevs inte längre någon behörighetsgrundande utbildning vid Comet AB, som hade övergått i Sjöfartsseminariet AB. Revisorerna förutsatte att Sjöfartsverket beaktar JO:s beslut och den kritik som framförts mot Comet-utbildningen och fann det inte motiverat att gå vidare i denna speciella fråga.

Revisorerna beslutade i november 1999 att granska sjöfartsinspektionens tillsyn av sjösäkerheten.

Granskningen skulle inriktas på tidigare uppmärksammade förhållanden rörande tillsynen. Det gäller tillsynens innehåll och uppläggning samt rapportering och analys av tillsyn och olyckor. Vilka åtgärder som vidtagits för att råda bot på tidigare påtalade brister, i vilken utsträckning lämnade rekommendationer följts och vad resultatet blivit samt hur olika möjligheter att förbättra effektiviteten tagits till vara skulle granskas.

En rapport ska vara klar under våren 2000.

Förstudie 1999/2000:5

Förslaget att Riksdagens revisorer ska granska infrastrukturinvesteringar kom från revisorernas kansli. Förstudien beslutades av revisorerna i november 1999.

Riksdagen har i flera fall uttalat att infrastrukturinvesteringar i huvudsak ska finansieras med anslag över statsbudgeten. I de fall investeringar har finansierats på annat sätt har särskilda omständigheter fått motivera undantag från grundprincipen om anslagsfinansiering. Regeringen anser att det är angeläget att undersöka om möjligheterna till alternativ finansiering av infrastrukturinvesteringar kan utnyttjas i större utsträckning.

Revisorernas granskning utgår från ett antal infrastrukturinvesteringar med olika typer av alternativ finansiering. Granskningen delas upp i två delar. I den första delen ska projektens finansiering studeras. En rapport väntas bli klar före sommaren år 2000. I den andra delen ska underlaget till projektens samhällsekonomiska kalkyler granskas. Rapporten väntas bli klar under hösten år 2000.

AB Svensk Bilprovning – mer än kontrollbesiktning*Förstudie 1999/2000:6*

Förstudien ”AB Svensk Bilprovning – mer än kontrollbesiktning” genomfördes hösten 1999 på initiativ av revisorerna själva. Förstudien inriktades på frågor rörande bl.a. bolagets styrning, ägarförhållanden och verksamhet.

Med anledning av förstudien beslutade revisorerna i november 1999 att granska AB Svensk Bilprovning. Granskningen kommer att bestå av fyra delar.

Granskningen ska för det första omfatta avgränsningen av den konkurrensutsatta verksamheten. Riksdagen beslutade 1996 om fortsatt ensamrätt för AB Svensk Bilprovning att utföra kontrollbesiktning. Riksdagen framhöll då vikten av en avgränsning av de verksamheter som ligger utanför den kontrollverksamhet som utförs med stöd av lag respektive den verksamhet där bolaget konkurrerar med andra ackrediterade provnings- och kontrollföretag. Granskningen inriktas på hur kostnaderna för konkurrensutsatta produkter som produceras i moderbolaget fördelas mellan moderbolag och dotterbolag.

Revisorerna har tidigare granskat statens roll som ägare av majoritetsägda bolag. Revisorerna framhöll då att det finns behov av tydligare mål och styrning från staten som ägare. Den andra delen av granskningen kommer att omfatta frågan hur staten agerar som majoritetsägare av bolaget.

Den tredje delen av granskningen avser Bilprovningens effektivitet samt hur man arbetat med kvalitetssäkring och tillsyn.

Organisationen för och genomförandet av flygande inspektioner på väg är den fjärde delen i granskningen. Den ska innefatta en undersökning av vilka åtgärder som behövs för att uppfylla riksdagens mål om 120 000 flygande inspektioner per år.

Vilket beslutsunderlag som behövs för att belysa sambanden mellan kontrollbesiktning, flygande inspektioner och trafiksäkerhet kommer att kartläggas, liksom vilken kunskap som redan finns inom området.

En rapport beräknas vara klar i oktober år 2000.

Svenskundervisning för invandrare och invandrares situation på arbetsmarknaden

Förstudie 1999/2000:9

Revisorernas beslut att genomföra en förstudie byggde bl.a. på revisorernas erfarenheter från tidigare granskningar där svenskundervisningen för invandrare och arbetsmarknadssituationen framställt som två problemområden. Revisorerna konstaterade i förstudien att många elever avbryter sin svenskutbildning och att arbetslösheten var betydligt högre för utomnordiska medborgare än för svenska. Revisorerna menade att det fanns anledning att följa upp den granskning revisorerna genomförde 1992 (*Invandrarpolitikens inriktning och resultat*, 1991/92:12) vad gäller dels svenskundervisningen för invandrare, dels invandrarnas situation på arbetsmarknaden. Man menade också att det var viktigt att granska svenskundervisningen för invandrare mot bakgrund av bl.a. socialförsäkringsutskottets uttalande att det är av avgörande betydelse för möjligheten till integration att invandrare får tillgång till god undervisning i svenska (1997/98:SfU6).

Granskningen kommer att innehålla en kartläggning av bl.a.

- studieresultat och eventuella skillnader mellan olika elevgrupper
- avhopp från utbildningen
- utbildningen av lärare, andelen behöriga lärare och undervisningsmetoder
- utbildningens genomförande i ett antal kommuner
- Skolverkets tillsyn över undervisningen.

Granskningen kommer också att innehålla en belysning av situationen för invandrare på arbetsmarknaden och en analys av hur invandrare prioriteras inom arbetsmarknadspolitik. Sambandet mellan kunskaper i svenska och möjligheten att få arbete kommer också att belysas.

En rapport väntas vara klar under våren 2000.

Regeringens redovisning av resurser inom olika politikområden

Förstudie 1999/2000:10

Granskningen inriktas på regeringens redovisning av resurser i budgetpropositionen för år 2000 (prop. 1999/2000:1). Granskningen kommer att omfatta politikområdena rättsväsendet, bistånd, försvar, skola och primärvård.

Riksdagens revisorer har tidigare kritiserat kvaliteten i regeringens redovisning av resurser. Revisorerna har bl.a. pekat på att man i redovisningen inte relaterat nivån på tilldelade resurser till förhållanden i andra länder eller över tiden.

Granskningen utgår från de krav som budgetlagen ställer på kvaliteten i regeringens redovisning. Budgetlagen ställer långtgående krav på kvaliteten i regeringens redovisning till riksdagen. I paragraf 45 sägs att redovisningen ska ge "en rättvisande bild" av verksamheten, det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens medel och övriga tillgångar. I förarbetena till lagen (prop. 1995/96:220) sägs att "rättvisande blir bilden först om den ger mottagaren en riktig uppfattning om verkligheten" och att den ska "förmedlas på ett sådant sätt att mottagaren kan förstå den".

En rapport beräknas vara klar under våren 2000.

Förtidspensionering av personer med psykisk diagnos

Förstudie 1999/2000:11

Mot bakgrund av vad som framkommit i en förstudie om förtidspensionering av personer med psykisk diagnos beslutade revisorerna i december 1999 om en fortsatt granskning av området.

1995 års psykiatrireform syftade bl.a. till att ge de psykiskt funktionshindrade rehabilitering och sysselsättning. Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen har dock inte fungerat. En indikation på detta kan vara att inflödet av förtidspensioner på psykisk grund inte minskat de senaste fyra åren.

Granskningen inriktas på att analysera försäkringskassans och andra aktörers hantering av rehabiliteringsprocessen från första sjukanmälan till beslut om förtidspension för personer med psykiska diagnoser.

En rapport väntas bli klar i början av år 2001.

Tillämpningen av skuldsaneringslagen

Förstudie 1999/2000:12

I december 1999 fattade revisorerna på eget initiativ beslut om att genomföra en granskning av tillämpningen av skuldsaneringslagen. Tillämpningen av lagen som trädde i kraft den 1 juli 1994 har kommit att bli mer komplicerad än vad som förutsågs i propositionen till lagen. Trots att antalet skuldsaneringsärenden blivit färre än vad som beräknades har det inte gått att förkorta de långa handläggningstiderna vare sig vid kronofogdemyndigheterna eller kommunerna. Flera gäldenärer har nu gått igenom den process som lagen kräver, och myndigheterna och kommunerna har fått erfarenheter från tillämpningen av skuldsaneringsinstitutet.

Revisorernas granskning kommer att inriktas mot att studera hur de olika aktörerna tar sitt ansvar och hur man arbetar för att effektivisera processen samt för att få till stånd en enhetlig tillämpning av bestämmelserna. Revisorerna kommer också att studera avslutade skuldsaneringsärenden i syfte att erhålla ett bredare underlag för bedömningen av tillämpningen av regelverket och dess effekter.

En rapport beräknas vara färdig i juni år 2000.

Revisionsresor

Under 1999 genomförde revisorerna två länsresor, dels till Kronobergs län den 21 – 22 juni, dels till Skåne län den 11 – 12 november.

Särskilda föredragningar och studiebesök

Under det gångna verksamhetsåret har revisorernas avdelningar ordnat föredragningar, seminarier och utfrågningar i samband med olika granskningar.

Revisorerna har under året också tagit emot ett tiotal internationella besöksgrupper, både tjänstemän och politiker och informerat om sin verksamhet.

Informationsbesök

Revisorerna genomför besök hos myndigheter m.fl. för att få information i aktuella frågor. Informationen redovisas i särskilda rapporter som behandlas av revisorerna i plenum. Under 1999 har följande informationsrapporter utarbetats:

Informationsrapport 1998/99:2 – Laxfiskekvoter

Informationsbesöket gjordes på revisorernas eget initiativ. Inför ett informationsmöte om Fiskeriverkets arbete med laxkvoter m.m. hade revisorernas preliminära frågeställningar tillställts verket. Med utgångspunkt från de i förväg ställda frågorna hade verket utarbetat en promemoria som överlämnades vid mötet.

Revisorerna konstaterade i samband med informationsmötet att förutsättningarna för den svenska administrationen av laxfisket hade ändrats under de senaste åren. Till de ändrade förutsättningarna hör att Sverige numera omfattas av EU:s gemensamma fiskeripolitik. Den gemensamma fiskeripolitiken har ändrat förutsättningarna för den nationella politiken och administrationen på samma sätt som den gemensamma jordbrukspolitiken. Internationella undersökningar av beståndssituationen och handlingsplaner samt nationella och internationella åtaganden har också ändrat förutsättningarna för den svenska administrationen.

Revisorerna bedömde att många inte känner till bakgrunden till begränsningar i fisket. Det finns därför risk för att Fiskeriverkets åtgärder och beslut i bl.a. laxfrågor blir svåra att förstå eller förefaller rent av felaktiga för dem som på olika sätt är berörda. Revisorerna ansåg därför att den redogörelse som Fiskeriverket lämnat i sin promemoria var en värdefull utgångspunkt för att diskutera frågor om laxfiske och laxkvoter. Vidare menade revisorerna att det är väsentligt att fångststatistiken beträffande det yrkesmässiga fisket av lax är aktuell och tillgänglig.

Revisorerna beslutade att inte inleda någon granskning av laxfiskekvoter eller andra fiskefrågor.

I mars 1999 genomförde revisorerna ett informationsbesök angående hanteringen av punktskatter mellan Tullen och Riksskatteverket. Vid besöket deltog representanter både från Generaltullstyrelsen och Riksskatteverket.

Vid besöket diskuterades bl.a. Tullens möjligheter att kontrollera införseln av punktskattepliktiga varor till Sverige. Det konstaterades att den försämrade kontrollen, vilken bl.a. är en följd av Sveriges medlemskap i EU, inte endast innebär minskade skatteinkomster utan även att den legala handeln med varorna påverkas negativt.

Regeringen har genom flera lagändringar försökt skapa bättre kontrollmöjligheter. Myndigheterna har till följd av de nya befogenheterna uppnått goda resultat och samarbetet mellan Tullen och Riksskatteverket fungerar bra på punktskatteområdet. Myndigheterna menade dock att vissa åtgärder skulle innebära ytterligare förbättringar. Regleringen kring kontrollen av mervärdesskatten bör ses över och myndigheterna bör få ytterligare tillgång till varandras register samt utökade resurser.

Mot bakgrund av det pågående förändringsarbetet på området beslutade Riksdagens revisorer att avvakta med en fördjupad granskning av hanteringen av punktskattekontrollen.

Informationsrapport 1999/2000:1 – SJ:s biljettpriser

Riksdagens revisorer genomförde ett informationsbesök om SJ:s biljettpriser i april 1999. Initiativet togs av revisorerna själva. Informationsbesöket föranleddes av att revisorerna funnit ett behov av att klarlägga SJ:s prisspolitik för persontrafiken och filosofin bakom prissättningen. I informationsrapporten redovisade revisorerna villkoren för hur SJ bestämmer priserna för olika biljettyper vid olika avgångar. I rapporten redovisas även skälen till att det finns olika typer av biljetter och biljettpriser och hur de har påverkats under 1990-talet i takt med de trafikpolitiska besluten och de förändrade villkoren för SJ:s persontrafik.

Mot bakgrund av vad som framkom under besöket menade revisorerna att det för närvarande inte finns anledning att ytterligare granska SJ:s biljettpriser. Revisorerna pekade dock på att prissystemet med dess mångfald av biljettpriser, rabatter och kort kan uppfattas som mycket komplicerat och svårgenomträngligt. Revisorerna anser därför att det är viktigt att SJ i sin information om biljetter och biljettpriser underlättar för resenärerna att köpa rätt biljett.

Informationsrapport 1999/2000:2 – Avvittringens genomförande och konsekvenser

Riksdagens revisorer genomförde i april 1999 informationsbesök i Umeå och Vilhelmina i syfte att närmare orientera sig kring frågor om avvittringens genomförande och konsekvenser. Ärendet hade initierats i en skrivelse till revisorerna från en riksdagsledamot. Avvittringen genomfördes under de-

cennierna kring år 1900 och innebar att gränser och rättigheter som var knutna till s.k. nybyggen i Norrlands fjälltrakter bestämdes i förhållande till statens mark.

Riksdagens revisorer konstaterade i informationsrapporten att frågor med anknytning till avvittringen kännetecknas av starka konflikter kring fastighets-, jakt- och fiskerättsliga förhållanden.

Då huvuddelen av konflikterna handlar om rättstillämpning ansåg revisorerna att det är en uppgift för rättssystemet. Revisorerna fann bl.a. mot bakgrund av detta att det inte föreligger tillräckliga motiv att genomföra en effektivitetsrevision av avvittringens genomförande och konsekvenser. Det är emellertid revisorernas uppfattning att regeringen närmare bör överväga vilka åtgärder som bör vidtas för att överbrygga de motsättningar som alltjämt kvarstår kring frågorna om avvittringen.

Som svar på en fråga i riksdagen (1999/2000:249) redovisade jordbruksministern pågående arbete som kan mildra de i informationsrapporten beskrivna konflikterna. Bland dessa märks de informationsinsatser om samerna som ursprungsfolk som föreslagits av utredningen om Sveriges eventuella anslutning till konventionen om ursprungsbefolkningar. Rennäringspolitiska kommittén har vidare i uppdrag att lämna förslag för att minimera konflikter mellan rennäringen och andra markanvändare. Avslutningsvis poängterade jordbruksministern de regionala myndigheternas betydelsefulla roll i dessa frågor. Mot den bakgrunden meddelade hon avsikten att låta de tre nordligaste länen redovisa hur de tänker agera för att minska de aktuella konflikterna.

Uppföljning av förslag till riksdagen under 1998

Regionalpolitiskt stöd efter EU-medlemskapet

Förslag 1997/98:RR8

Revisorerna har granskat hur den svenska regionalpolitiken har påverkats av Sveriges inträde i Europeiska unionen och vad förändringarna har inneburit för de nationella insatserna för regional utveckling. Ärendet initierades av arbetsmarknadsutskottet. Revisorerna pekade på ett antal brister och problem som till stor del sammanhänger med hur man i Sverige har valt att hantera de regionalpolitiska utvecklingsinsatserna efter EU-medlemskapet. Revisorerna förslög bl.a. att nationella regionalpolitiska insatser så långt möjligt skulle samordnas med de insatser som finansieras med EG-medel, att regeringen skulle uppmärksamma regionala och lokala organ på förhållandet att samma typer av insatser planeras i stora delar av landet samt på konsekvenserna av en sådan likformighet och att regeringen skulle utarbeta alternativa förslag till beslutsformer för EG-stödet.

Arbetsmarknadsutskottet behandlade revisorernas förslag i april 1998 (bet. 1997/98:AU11) i samband med behandlingen av propositionen Regional tillväxt – för arbete och välfärd (prop. 1997/98:62). Utskottet delade i huvudsak de synpunkter som revisorerna hade redovisat. Med hänvisning till att de förslag som revisorerna hade lämnat till stor del överensstämde med vad

regeringen hade anfört i den regionalpolitiska propositionen valde utskottet att inte göra några tillkännagivanden till regeringen. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1997/98:205).

Mot bakgrund av riksdagsbeslutet tillsatte regeringen i januari 1999 en kommitté (dir. 1999:2) för att utarbeta en strategi för en framtida regional balans. Kommittén ska särskilt behandla den regionala utvecklingen i glesbygd och landsbygd och dess lokala arbetsmarknader. Utredningen beräknas vara klar senast den 31 augusti 2000.

Statens roll som ägare av bolag

Förslag 1997/98:RR9

Revisorernas granskning pekade på flera brister bl.a. vad avsåg formulering av mål och uppföljning av bolagens arbete. I förslaget till riksdagen framfördes att det övergripande syftet med alla statliga bolag borde vara tydligt formulerat i bolagsordningen. Alla bolag med vinstkrav borde ha tydliga avkastningskrav och en utdelningspolicy som är formulerad så att utdelningen blir förutsägbart i förhållande till den eventuella vinst som bolaget genererar. Vidare borde preciserade verksamhetsmål formuleras i ägardirektiv som antagits av bolagsstämman. Det senare gäller i första hand bolag med helt eller delvis andra mål än rent kommersiella.

Näringsutskottet behandlade revisorernas förslag i maj 1998. Utskottet ansåg att granskningen var förtjänstfull och väl ägnad att ligga till grund för ytterligare arbete i frågan. Revisorernas förslag avstyrktes dock med hänsyn till det omfattande utvecklingsarbete som pågår inom Regeringskansliet. I en reservation (m, fp, kd) förordades att riksdagen skulle bifalla revisorernas förslag. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (bet. 1997/98:NU15, rskr. 1997/98:283).

I syfte att stärka riksdagens möjligheter till insyn och kontroll föreslog revisorerna att regeringen borde få i uppdrag att återkommande komplettera den årliga redogörelsen för företag med statligt ägande med uppgifter om de statliga bolagens mål och riktlinjer samt i vad mån uppsatta verksamhetsmål har uppnåtts. I regeringens redogörelse för år 1999 (skr. 1999/2000:20) har hänsyn tagits till Riksdagens revisorers förslag i så måtto att för varje företag har angivits vilka riktlinjer som för närvarande gäller för förvaltningen av de enskilda företagen och vilka riksdagsbeslut som ligger till grund för detta. För varje bolag anges affärsidé och mål för verksamheten. Redovisningen har kompletterats med en omvärldsbeskrivning.

Revisorerna föreslog även att styrelseledamöternas roll i de statliga bolagsstyrelserna borde klargöras. Nyutnämningar borde ske i en dialog mellan ägare, företagsledning och övriga styrelseledamöter i syfte att ta till vara olika erfarenheter och önskemål. Regeringen borde mer frekvent överväga att använda sig av nomineringskommittéer med uppgift att bereda tillsättningen av nya styrelseledamöter.

Regeringen har under hösten 1999 lagt fast en ägarpolicy som ligger väl i linje med de förslag revisorerna lämnade. Enligt regeringen ska ett aktivt ägande vara grundat på affärsmässighet med tydliga mål för styrelse och

företag, med system för uppföljning av prestationer, effekter och avkastning. En affärsmässig utdelningspolicy ska utformas. Vidare ska en transparent och aktiv styrelsenominering styras av bolagets behov av allsidig och relevant kompetens (skr. 1999/2000:20).

1999/2000:RR1

Offentlig upphandling

Förslag 1997/98:RR10

I granskningen, som hade föreslagits av riksdagens finansutskott, fann revisorerna en rad oklarheter i regleringen av offentlig upphandling. Som vägledning för upphandlare och för arbetet i EU behövdes enligt revisorernas mening en tydlig nationell policy för upphandlingsfrågor.

Revisorerna föreslog en samlad och övergripande översyn av reglerna för offentlig upphandling. Regeringen borde också få i uppdrag att inom EU arbeta för att otydliga och kostnadskrävande moment i upphandlingsförfarandet tas bort och förhandlingar om offentlig upphandling kan genomföras inom alla sektorer.

Frågor om offentlig upphandling behövde samordnas inom Regeringskansliet. Revisorerna ansåg också att det behövdes tillsyn över efterlevnaden av regelverket, liksom en funktion för utvecklingsprojekt inriktade mot offentlig upphandling. Revisorerna föreslog att frågan om även andra instanser än berörda leverantörer ska få väcka talan mot offentliga upphandlingar borde övervägas av regeringen. Detsamma gällde enligt revisorernas mening behovet av sanktioner.

Revisorernas förslag behandlades i mars 1999 av finansutskottet (bet. 1998/99:FiU17). Utskottet delade revisorernas bedömning att det som vägledning för upphandlarna och för arbetet i EU behövs en tydlig nationell policy för upphandlingsfrågor. Mot bakgrund av revisorernas rapport menade utskottet att det finns behov av ett mera samlat grepp om upphandlingsfrågorna. Utskottet höll också med revisorerna om att det behövs en fortsatt översyn av reglerna för offentlig upphandling. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1998/99:157).

Finansutskottet ansåg att regeringen mot bakgrund av revisorernas förslag snarast borde ge tilläggsdirektiv till den utredning som hade tillsatts i juni 1998 (dir. 1998:58). Utredningen borde enligt utskottet vara parlamentariskt sammansatt. Kommittén borde också arbeta för att ta fram riktlinjer för det svenska arbetet med frågorna om offentlig upphandling i EU. Utredningen fick i maj 1999 nya direktiv (dir. 1999:34), som överensstämde med utskottets önskemål. Ett första delbetänkande har presenterats i SOU 1999:139 *Effektivare offentlig upphandling – för fortsatt välfärd, trygghet och tillväxt*. Kommittén ska redovisa resultatet av tilläggsdirektivet senast i december år 2000.

Förslag 1997/98:RR11

Under år 1997 granskade Riksdagens revisorer det svenska införlivandet av EG-rätten. Vid granskningen framkom att det svenska införlivandet av EG-rätten i princip fungerar tillfredsställande. Införlivandeprocessen överensstämmer med sedvanligt normgivningsarbete, vilket det sedan länge finns fasta rutiner för. Även av statistik från EG-kommissionen framgår att resultatet av det svenska införlivandet är gott, både kvalitativt och kvantitativt.

Det finns dock viktiga frågor att diskutera. Det gäller t.ex. EG-rättens långsiktiga effekter på den svenska rättsordningen, domstolarnas arbete m.m. Svensk statsförvaltning behöver dessutom ytterligare kunskap om EG-rätten och dess förhållande till och effekter på nationell normgivning. Kvaliteten på de utredningar som ligger till grund för införlivandet av EG-rätt bör dessutom ses över.

Förslag lämnades till riksdagen i juni 1998 (1997/98:RR11), vilket behandlades av konstitutionsutskottet i januari 1999. Med anledning av det arbete som pågick på området fann dock inte utskottet det vara påkallat med något tillkännagivande.

Primärvårdens resurser*Förslag 1998/99:RR2*

Revisorerna har efter förslag från socialutskottet granskat primärvården. Granskningen inriktades i huvudsak mot att analysera genomslaget av riksdagens och regeringens intentioner när det gäller utvecklingen av primärvården. Tonvikten lades på att analysera resursutveckling och principer för resursfördelning. Revisorerna konstaterade att primärvården klarat sig relativt väl under senare år. Resurserna hade i princip varit oförändrade, trots att huvudmännens totala kostnadsvolym minskat i reala termer. Antalet allmänläkare hade ökat relativt kraftigt och riksdagens och regeringens mål om läkartäthet var i det närmaste uppfyllt.

Revisorerna föreslog att mål- och strukturanalyser skulle ingå i regeringens skrivelser till riksdagen där hälso- och sjukvården analyseras. Regeringen borde också ta initiativ till en översyn av Socialstyrelsens uppföljnings- och utvärderingsverksamhet inom sjukvårdsområdet. Vidare föreslog revisorerna att regeringen borde analysera hur sjukvårdshuvudmännens handlingsfrihet påverkas i samband med beslut om förändringar av t.ex. högkostnadsskydd, remisskrav och den nationella läkarvårdstaxan. Revisorerna var också av uppfattningen att regeringen borde undersöka om det finns möjlighet att stärka allmänmedicinens ställning inom forskning och forskarutbildning. Revisorerna föreslog att Socialstyrelsen skulle få i uppdrag av regeringen att analysera hur överföringen av patienter till primärvården kan komma att påverka primärvårdens resultat och kvalitet. Revisorerna ansåg också att regeringen löpande borde följa och analysera frågor om mål om läkartäthet etc. och redovisa utvecklingen inför riksdagen.

Socialutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i mars 1999 (1998/99:SoU10). Utskottet framhöll att revisorernas granskning utgör en värdefull kunskapssammanställning. Utskottet konstaterade emellertid dels att revisorerna inte anlagt den helhetssyn som utskottet angett i uppdraget, dels att flertalet av de frågor som togs upp av revisorerna i olika sammanhang var föremål för beredning. Revisorernas förslag avstyrktes därför. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1998/99:198).

I december 1999 redovisades huvudresultaten från revisorernas granskning vid en konferens om framtidens primärvård. Konferensen anordnades av Socialdepartementet, Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet och skulle utgöra avstamp inför arbetet med den nationella handlingsplanen för sjukvården som regeringen presenterar under våren 2000.

Resursförstärkning till skattemyndigheternas kontrollverksamhet

Förslag 1998/99:RR3

På förslag av riksdagens skatteutskott granskade Riksdagens revisorer under 1998 effekterna av den resursförstärkning på 200 miljoner kronor per år som skatteförvaltningen erhållit under en femårsperiod fr.o.m. budgetåret 1993/94. Revisorerna fann bl.a. att ambitionen med resursförstärkningen efterhand har sänkts och att detta inte på ett tydligt sätt återredovisats för riksdagen. Skatteintäkterna beräknades till ca 10 – 20 miljarder kronor. Revisorerna bedömer den verkliga skatteintäkten till ca 3 miljarder under de tre första åren. I granskningen fann revisorerna också att Riksskatteverket inte följt upp resultatet i samtliga stadier i beskattningsförfarandet, från revision och andra granskningsåtgärder till beskattningsbeslut, process samt uppbörd och indrivning. Ej heller har den preventiva effekten av resursförstärkningen följts upp.

Revisorerna föreslog i skrivelsen att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en samlad redovisning av erfarenheterna från den extra kontrollinsatsen inklusive en bedömning av det slutliga beloppsmässiga resultatet. Revisorerna föreslog också att skattekontrollen inte ska styras med uttalade avkastningskrav. Regeringen borde i dialog med Riksskatteverket utforma en ny kontrollstrategi där en helhetssyn på kontroll och service bättre avspeglas. Revisorerna ansåg därtill att skattemyndigheternas erfarenheter och arbetsmetoder för att säkerställa rättssäkerheten skulle uppmärksammas och den förebyggande kontrollverksamheten utvecklas.

Revisorerna konstaterade att det under samma tid som skatteförvaltningen tilldelades extra medel byggts upp ett stort anslagssparande. Enligt revisorerna borde regeringen i samband med budgetunderlaget för år 2000 närmare utreda hur besparingskraven påverkat skattemyndigheternas kontrollverksamhet och hur anslagssparandet förväntas utvecklas de kommande åren.

Riksdagens revisorers förslag behandlades av skatteutskottet hösten 1998 (bet. 1998/99:SkU14). Två motioner hade väckts med anledning av revisorernas förslag. Utskottet instämde i huvudsak i revisorernas överväganden och förslag. Enligt utskottet borde de frågor som bl.a. revisorerna pekat på i rapporten uppmärksammas och penetreras grundligt av regeringen i den

kommande budgetpropositionen. Med anledning av revisorernas förslag och den ena motionen beslöt utskottet föreslå riksdagen att göra ett tillkännagivande om den framtida inriktningen av skattekontrollen och skattemyndigheternas resursbehov. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1998/99:173).

I budgetpropositionen för år 2000 har regeringen tagit upp de aktuella frågorna men någon mer ingående analys av anslagssparandet eller resursutvecklingen inom kontrollverksamheten görs inte. Regeringen anger att resursbehovet de kommande åren är svårbedömt samt att man avser att återkomma till frågan i den ekonomiska vårpropositionen år 2000. Regeringen framhåller flera av de åtgärder som revisorerna föreslagit som angelägna att genomföra, bl.a. det förebyggande arbetet och servicen inom området. Enligt regeringen bör Riksskatteverket det kommande året ta till vara alla möjligheter till förbättringar av styrningen av kontrollverksamheten.

Uppföljning av skrivelse till regeringen under 1998

Riksarkivet och Krigsarkivet

Informationsrapport, skrivelse till regeringen den 8 oktober 1998

Revisorernas besök på Riksarkivet våren 1998 var en uppföljning av ett besök på Krigsarkivet som avrapporterades i februari 1994. Krigsarkivet fördes över till Riksarkivet den 1 juli 1995.

Vid sitt besök på Riksarkivet uppmärksammade revisorerna ett antal frågor som rör den statliga arkivvården. Revisorerna konstaterade att sju år hade förflutit sedan arkivlagen trädde i kraft och att någon mer omfattande och oberoende utvärdering av arkivverksamheten inte hade genomförts. I en skrivelse till regeringen föreslog revisorerna därför att regeringen skulle ta initiativ till en granskning av arkivvården.

Våren 1999 yttrade sig kulturutskottet över revisorernas skrivelse i anslutning till behandlingen av sex motioner om arkivfrågor från den allmänna motionstiden hösten 1998 (bet. 1998/99:KrU4). Utskottet instämde i att en oberoende utvärdering av arkivverksamheten behövde övervägas. Utskottet utgick från att regeringen i budgetpropositionen för år 2000 skulle redovisa sin syn på en kommande och mer omfattande utvärdering av arkivverksamheten. Riksdagens revisorers förslag och de utredningsuppdrag som nyligen hade redovisats för riksdagen borde ingå i regeringens bedömning.

Av budgetpropositionen för år 2000 framgår att Regeringskansliet arbetar med att ta fram direktiv till en utredning av det statliga arkivväsendet. Enligt uppgifter från Kulturdepartementet kommer direktiv att fastställas och en särskild utredare att tillsättas under våren 2000.

Finansinspektionen*Granskningspromemoria den 14 maj 1998*

Revisorerna konstaterade att riksdagen, regeringen, Riksbanken och Finansinspektionen har olika roller och uppgifter i styrning och övervakning av finansmarknaden. Krishantering är inte enbart en fråga för en tillsynsmyndighet som Finansinspektionen utan också för centralbanker och även för regeringar. Flera organisationer ska samverka i arbetet och det är därför viktigt att klargöra Finansinspektionens roll för att uppnå finansiell stabilitet. Med hänsyn till Banklagskommitténs (Fi 1995:09, dir. 1995:106) utredning av tillsynsverksamheten inom det finansiella området beslöt revisorerna att inte genomföra någon fördjupad granskning av Finansinspektionens verksamhet.

Ett av regeringens mål för Finansinspektionen är att denna ska bidra till det finansiella systemets stabilitet. Målet har inte preciserats eller konkretiserats men brukar beskrivas som att med stabilitet i det finansiella systemet avses frånvaro av störningar i bank- och kreditsystemet. Enligt revisorernas bedömning är det inte uppenbart hur ett sådant mål ska kunna mätas samt hur effekterna av insatser som genomförs av Finansinspektionen ska vara möjliga att avgränsa gentemot t.ex. makroekonomiska förändringar eller insatser som genomförs av andra myndigheter. Begreppet stabilitet bör ges en mer entydig definition.

Riksdagens revisorer uttryckte vidare att resultatdialogen är central i styrningen av förvaltningen och därför måste prioriteras av Finansdepartementets politiska ledning. En väl genomförd resultatdialog kan också medföra att verksamhetsmålen får en relevantare utformning. Revisorerna utgick från att departementet ägnar ökad uppmärksamhet åt analys av utfallet av Finansinspektionens verksamhet.

En särskild beredningsgrupp inom finansutskottet, som bevakar uppföljnings- och utvärderingsfrågor, studerade under 1999 Finansinspektionens verksamhet. Gruppen inriktade sig på sådana mål- och resultatfrågor som rör relationen mellan riksdag och regering. Utskottet noterade med tillfredsställelse att en positiv utveckling har skett såväl i fråga om analysen och resultatredovisningen i budgetpropositionen på det finansiella området som när det gäller Finansinspektionens verksamhet. Det är enligt utskottet önskvärt att ett antal olika resultatindikatorer tas fram som belyser utfallet av de statliga insatserna från skilda synvinklar. Utskottet betonade vidare att ökade ansträngningar behöver göras för att få till stånd en tydligare koppling i budgetpropositionen mellan mål, resultat och budget (bet. 1999/2000:FiU2).

Turistrådet och Björn Borg*Granskningspromemoria den 14 maj 1998*

Granskningen, som föreslagits av två riksdagsledamöter, inriktades på förhållandena kring Turistrådets ersättningar till Björn Borg för dennes tjänster

som turistambassadör för Sverige. Ingenting framkom under granskningen som tydde på att Turistrådets avtal med Borgs företag inte ingicks efter af-färsmässiga överväganden. Revisorerna fann dock att Turistrådet sannolikt bidragit till att bistå Borg i hans skatteplanering. Revisorerna överlämnade granskningspromemorian till konstitutionsutskottet.

Promemorian ingick i beslutsunderlaget till utskottets granskning av huruvida Ingvar Carlsson medverkat till eller varit informerad om att Borg skulle ha erhållit skattefri ersättning för sina insatser som turistambassadör. Utskottet fann ingenting som talade för att så skulle vara fallet och granskningen föranledde inte något ytterligare uttalande från utskottets sida.

Uppföljning av informationsrapport under 1998

Hantering av övertalig materiel i Försvarmakten

Informationsbesök 1997/98:1

I anslutning till ett informationsbesök konstaterade revisorerna att Försvarmaktens intäkter från försäljning av övertalig materiel budgetåret 1995/96 (18 månader) uppgick till ca 40 miljoner kronor motsvarande en promille av Försvarmaktens totala intäkter.

Revisorerna ansåg att kostnader och intäkter, både direkta och indirekta, hänförliga till försäljningen av övertalig materiel borde redovisas för regeringen. Till skillnad från Försvarmakten hänförde revisorerna en bristande regelefterlevnad inte till otillräcklig utbildning utan till otillräcklig intern kontroll i Försvarmakten.

Frågan om gällande regler var ändamålsenliga kunde enligt revisorernas mening belysas genom en jämförelse med motsvarande regler i andra länder. Revisorerna förutsatte att Riksrevisionsverket skulle göra en sådan jämförelse inom ramen för sin årliga revision.

Revisorerna utgick från att regeringen skulle uppmärksamma de problem som var förknippade med försäljningen av övertalig materiel i sin löpande granskning av Försvarmakten. Revisorerna beslutade därmed att inte granska Försvarmaktens hantering av övertalig materiel.

Under 1999 har två nya skrivelser som rör Försvarmaktens hantering av övertalig materiel inkommit till Riksdagens revisorer. Skrivelserna är båda från företagare som i sin verksamhet att köpa upp övertalig materiel och sedan sälja den vidare har upplevt problem i kontakterna med Försvarmakten. Detta har föranlett revisorerna att åter anmoda Försvarmakten att redogöra för sitt agerande i frågan.

2.2 Redovisningsrevision

Riksbanken

Den 1 januari 1999 trädde ny lagstiftning rörande Riksbanken i kraft (prop. 1997/98:40, bet. 1997/98:KU15). Lagändringarna är en följd av Sveriges

medlemskap i EU. Bestämmelserna om revision av Riksbanken påverkades också av de nya reglerna.

1999/2000:RR1

Enligt lagen (1988:46) om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter granskar Riksdagens revisorer varje år Riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning. Revisionsberättelser lämnas till riksdagen senast den 15 mars varje år. Berättelserna ska belysa omfattningen och inriktningen av revisorernas granskning och utmynna i ett uttalande om revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas direktionen och fullmäktige i Riksbanken. Revisorerna ska också ta ställning till Riksbankens resultat- och balansräkningar. För granskningen av Riksbanken har Riksdagens revisorer upphandlat KPMG Bohlins AB som experter.

Revisorernas redogörelse till riksdagen överlämnades den 4 mars 1999 (1998/99:RR5). Revisorerna tillstyrkte att direktionen och fullmäktige i Riksbanken skulle beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen under 1998 samt att riksdagen skulle fastställa balans- och resultaträkningarna för år 1998. Finansutskottet tillstyrkte revisorernas förslag, och riksdagen beslöt i enlighet härmed (bet. 1998/99:FiU23). Revisorernas redogörelse för räkenskapsåret 1999 kommer att lämnas till riksdagen i mars 2000.

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

Revisorerna granskar enligt lagen (1988:46) om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, även i detta fall med hjälp av KPMG Bohlins AB. Revisorerna ska särskilt se till att fondens organisation av och kontroll över redovisningen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande. Revisorerna föreslog den 4 mars 1999 att riksdagen skulle lägga Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds berättelse över verksamhet och förvaltning under år 1998 utan anmärkning till handlingarna (1998/99:RR6). Utbildningsutskottet tillstyrkte revisorernas förslag och riksdagen beslöt i enlighet härmed (bet. 1998/99:UbU12). Revisorernas redogörelse för räkenskapsåret 1999 kommer att lämnas till riksdagen i mars 2000.

Riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän

I revisorernas uppdrag ingår att som externrevisorer granska riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän, JO. Denna revision inriktas i huvudsak på granskning av årsredovisningarna och den interna kontrollen. I detta arbete biträds revisorerna av auktoriserade revisorer (KPMG Bohlins AB).

Riksdagens förvaltningsstyrelse och Riksdagens ombudsmän överlämnar årsredovisningar för verksamhetsåret 1999 till Riksdagens revisorer senast den 1 mars 2000. Riksdagens revisorer kommer senast den 1 april att revidera årsredovisningarna och utfärda revisionsberättelser. Revisionsberättelserna för verksamhetsåret 1998 innehöll inga anmärkningar.

Riksdagens revisorer svarar sedan den 1 maj 1997 för extern revision av Regeringskansliet. I arbetet biträds Riksdagens revisorer av KPMG Bohlins AB. Regeringskansliet ska senast den 1 mars 2000 avge årsredovisning (exkl. resultatredovisning) för verksamhetsåret 1999. Riksdagens revisorer ska senast den 1 april besluta om revisionsberättelse över granskningen av årsredovisningen. Revisionsberättelsen för verksamhetsåret 1998 innehöll inga anmärkningar.

Under 1999 har KPMG Bohlins AB på uppdrag av Riksdagens revisorer genomfört en särskild granskning av bl.a. delar av redovisningssystemet Agresso och en uppföljning av hur Regeringskansliets revisionskontor granskat bidragsutbetalningar.

Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning

Riksdagens revisorer svarar fr.o.m. år 1999 för extern revision av Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning. Revisorerna har under året, efter anbudsförfarande, upphandlat expertmedverkan från KPMG Bohlins AB. Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning ska senast den 1 mars 2000 avge årsredovisning (exkl. resultatredovisning) för verksamhetsåret 1999. Riksdagens revisorer ska senast den 1 april besluta om revisionsberättelse över granskningen av årsredovisningen.

3.1 Samarbetet med riksdagens utskott

Riksdagens utskott arbetar med uppföljning och utvärdering inom respektive sektor. Riksdagens revisorer genomför revision av verksamhetsområden som ofta berör flera utskott. Revisorerna har regelbundet kontakter med utskotten för information, erfarenhetsutbyte och diskussion om aktuell granskningsverksamhet inom utskottens fackområden. Revisorernas kansli bistår också utskotten med hjälp i utskottens uppföljningsverksamhet. Under de senaste fem åren har denna hjälp motsvarat ca en halv årsarbetskraft per år.

3.2 Informationsverksamheten

För att informera om dels Riksdagens revisorers revisionsverksamhet, dels aktuella granskningsresultat och kommande granskningar används bl.a. pressmeddelanden. Riksdagens revisorer har under år 1999 också öppnat en egen webbplats. Där publiceras kontinuerligt aktuell information om granskningarna, som t.ex. samtliga pressmeddelanden. Hemsidan erbjuder också möjligheter för besökarna att söka i samtliga granskningsdokument i fulltext. Granskningsförslag och synpunkter till revisorerna kan också lämnas via hemsidan.

Under hösten 1999 inbjöd revisorerna till ett presseminarium på temat "Riksdagens revisorer och den statliga revisionen".

Revisorernas rapporter, förslag och skrivelser, broschyrer och övrigt informationsmaterial är tillgängliga på revisorernas kansli, hos riksdagens infocentrum och i riksdagens datanät i databasen "Riksdagens revisorer".

Revisorerna informerar riksdagens utskott om sin verksamhet på olika sätt, bl.a. genom föredragningar i utskotten. Riksdagsledamöterna har också tillgång till revisorernas rapporter genom Riksdagsbibliotekets försorg.

Genomslaget av informationen

Såväl dagspress som lokalpress och radio och TV visar intresse för revisorernas granskningar. Under verksamhetsåret har flera av revisorernas granskningar uppmärksamats av medierna. Av 1999 års granskningar kan särskilt nämnas två ärenden inom miljöområdet: "Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen" och "Det statliga stödet till ekologiska investeringsprogram" samt utbildningsärendet "Skolverket och skolans utveckling". Två andra vitt skilda samhällsområden som revisorerna granskat fick också relativt stor uppmärksamhet i medierna: "Organisationsförändringar inom rättsväsendet" och "Anpassningen av totalförsvaret". Lokal medial uppmärksamhet ägnades informationsrapporten "Avvittringens genomförande och konsekvenser". Av 1998 års ärenden hänvisades i artiklar ofta till granskningarna "Offentlig upphandling" och "Kommittéväsendet".

Samarbetet med kommun- och landstingsrevisionen samt med Riksrevisionsverket har fungerat väl under år 1999.

Revisorerna har under år 1999 tagit emot ett tiotal internationella besöksgrupper, både tjänstemän och politiker och informerat om sin verksamhet. Bland besöksgrupperna kan nämnas ett särskilt samarbete med Office of the National Assembly från Vietnam och besökare från Georgien, Ukraina och Sydafrika.

Budget (tkr)

Ramanslag för 1999	18 704
Överföringsbelopp från 1998	1 388
Totalt	20 092

Budgetutfall

Anslagsutfallet, 19 217 596 kr för 1999, innebär ett överskott om 874 174 kr. Underutnyttjandet av anslaget förklaras främst av förskjutningar av slutredovisningar av konsultuppdrag samt av att flyttningen av revisorernas kansli kommer att genomföras först under våren år 2000.

Riksdagens revisorers driftskostnader var under 1999 19,1 miljoner kronor. Dessa fördelas enligt nedan.

<i>Revisorer</i>	Revisorernas arvoden svarar för 7,0 % av budgetomslutningen (1,326 miljoner kronor).
<i>Projekt</i>	Projektkostnader, kostnader för konsultinsatser m.m. i granskningsärendena och revisionsstöd av auktoriserade revisorer i redovisningsrevisionen svarar för 11,1 % av budgetomslutningen (2, 089 miljoner kronor).
<i>Resor</i>	Kostnader för revisionsresor och studieresor svarar för 0,05 % av budgetomslutningen (85 029 kr.)
<i>Personal</i>	Personalkostnader (löner, sociala avgifter och övriga personalomkostnader) svarar för 66,7 % av budgetomslutningen (12, 699 miljoner kronor).
<i>Gemensamma kostnader</i>	Gemensamma kostnader, som omfattar hyra för kansliets lokaler, ADB-stöd, kontorsadministration m.m. svarar för 15,2 % av budgetomslutningen (2,877 miljoner kronor).

I årsredovisningens andra del, bokslut för 1999, återfinns resultatredovisning, resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys, noter samt särskilda uppgifter.

Bokslutet är upprättat enligt gällande bestämmelser för statsförvaltningen. Revisorerna anser emellertid att dessa bestämmelser inte är utformade så att de leder till en pedagogisk redovisning av det ekonomiska utfallet. Revisorerna har därför tagit fram en alternativ anslagsredovisning.

Personal

Revisorerna har under senare år eftersträvat att skapa en mera differentierad tjänstestruktur. Utredartjänster har inrättats under revisionsdirektörsnivån för att öka inslaget av yngre medarbetare med relativt aktuell högskoleutbildning inom olika områden.

Vid utgången av år 1999 hade revisorernas kansli 29 tillsvidareanställda, varav 5 var tjänstlediga. Av dessa var 18 kvinnor och 11 män. Därutöver hade 2 personer tidsbegränsad anställning. Av kansliets 20 utredare/revisionsdirektörer var 12 kvinnor och 8 män. Av kansliets 4 assistenter var 3 kvinnor och 1 man. Bland kansliets 5 chefer var fördelningen 3 kvinnor och 2 män.

Förutom de 29 tillsvidareanställda på kansliet har 4 personer varit tillfälligt anställda som utredare under året. Därutöver har kansliet tagit emot 7 praktikanter.

Personalrekrytering

Under 1999 har 1 utredare anställts och 4 utredare med tidsbegränsade anställningar har fått tillsvidareanställning. Därutöver har revisorerna fattat beslut om att anställa 4 utredare, 2 utredningschefer och 1 assistent. De nya medarbetarna kommer att påbörja sina anställningar under början av år 2000. 2 av anställningarna avser ersättningsrekryteringar och 5 nyrekryteringar. De ledigförklarade anställningarna under hösten, speciellt som utredare, lockade ett mycket stort antal sökande.

Jämställdhet

Riksdagens revisorer fastställde en jämställdhetsplan för revisorernas kansli för 1999. En uppföljning av planen visar att några löneskillnader på grund av kön ej kan påvisas.

I planen föreskrevs också att jämställdhetsaspekter skulle beaktas vid utarbetandet av den årliga utbildnings- och personalutvecklingsplanen, att både kvinnor och män skulle uppmuntras att söka tjänster och att alternativa karriärvägar skulle uppmuntras. Ett led i detta arbete för såväl kvinnliga som manliga arbetstagare är utskottstjänstgöring och sekreteraruppdrag i kommittéer och utredningar. En uppföljning av jämställdhetsplanen visar att detta uppfyllts.

I samband med de rekryteringar som beslutades under hösten har fördelningen mellan könen blivit ännu jämnare.

Resultatredovisning

Riksdagens revisorer har till uppgift att på riksdagens vägnar granska statlig verksamhet. Riksdagens revisorer skall verka för ett rationellt och effektivt resursutnyttjande. Revisorerna skall påtala otillfredsställande förhållanden, verka för god hushållning samt fästa uppmärksamheten på möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att effektivisera det statliga förvaltningsarbetet. Riksdagens revisorer har ett särskilt ansvar att visa på utfall och effekter av tidigare fattade riksdagsbeslut.

Redovisningsrevision

Riksdagens revisorer är externrevisor för Sveriges riksbank, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän (JO), Regeringskansliet samt fr.o.m. år 1999 för Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

Effektivitetsrevision

Revisorernas arbete inom effektivitetsrevision är av principiell och gränsöverskridande karaktär med tematisk inriktning. Under verksamhetsåret 1999 har granskningsarbetet inriktats på följande teman:

Förvaltningspolitik	Rättsväsendet
Budget och resursfördelning	Utbildning
Statens ägarroll	Revision
Arbetsmarknad och näringsliv	Miljö
Socialförsäkring	

Under 1999 har revisorerna tillställt riksdagen nio förslag. Antalet förstudier, granskningsrapporter, granskningspromemorior, förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen under perioden 1994/95–1999 framgår av nedanstående sammanställning. Uppgifter för år 1996 inom parentes.

	1994/95	1995/96	1997	1998	1999	S:a
Förslag till riksdagen	12	12 (9)	8	6	9	47
Skrivelse till utskott	-	1 (1)	1	-	-	2
Skrivelser till regeringen	2	2 (2)	2	1	2	9
Granskningsrapporter	10	13 (8)	11	5	13	52
Granskningspromemorior	-	-	-	2	1	3
Informationsrapporter	7	4 (4)	2	2	4	19
Förstudier	13	22 (15)	13	17	21	86

En mer uttömmande beskrivning av utfallet av revisorernas verksamhet återfinns i förvaltningsberättelsen för 1999. 1999/2000:RR1

Resultaträkning (tkr)	1999	1998
Verksamhetens intäkter		
Intäkter från anslag	19 218	15 145
Intäkter av avgifter och andra ersättn.	2	0
Finansiella intäkter (not 1)	49	40
<i>Summa</i>	19 269	15 185
Verksamhetens kostnader		
Driftskostnader (not 2)	-19 064	-15 586
Finansiella kostnader	-12	
Avskrivningar	-157	-53
<i>Summa</i>	-19 233	-15 639
Verksamhetsutfall	36	-454
Årets kapitalförändring (not 3)	36	-454

Balansräkning (tkr)	1999-12-31	1998-12-31
Tillgångar		
<i>Anläggningstillgångar</i>		
<i>Materiella tillgångar</i>		
Övriga inventarier (not 4)	928	198
<i>Summa materiella tillgångar</i>	928	198
<i>Summa anläggningstillgångar</i>	928	198
<i>Fordringar</i>		
Fordringar hos andra myndigheter (not 5)	302	416
Övriga fordringar	3	0
<i>Summa fordringar</i>	305	416
Periodavgränsningsposter (not 6)		
Förutbetalda kostnader	508	146
Övriga upplupna intäkter	14	
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>	522	146
<i>Avräkning med statsverket</i>		
Avräkning med statsverket (not 7)	-874	-1 388
<i>Kassa och bank</i>		
Kassa, postgiro och bank m.m.	0	3
Tillgodohavande hos RGK (not 8)	1 981	2 053
<i>Summa kassa och bank</i>	1 981	2 056
Summa tillgångar	2 862	1 428
Myndighetskapital		
Balanserad kapitalförändring	-639	-185
Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen	36	-454
Summa myndighetskapital	-603	-639
Skulder		
<i>Avsättningar (not 9)</i>		
Avsättningar för pensioner	204	298
<i>Skulder m.m.</i>		
Skuld till andra myndigheter (not 10)	403	475
Leverantörsskulder	1 182	320
Personalens källskatt	335	420
Övriga skulder (not 11)	325	0
<i>Summa skulder m.m.</i>	2 245	1 215
<i>Periodavgränsningsposter</i>		
Upplupen lön- och semesterlöneskuld	1 016	554
Summa skulder	3 465	2 067
Summa skulder och myndighetskapital	2 862	1 428

Anslagsredovisning 1999-12-31 (tkr)	Tillgängliga medel	Utgifter	Kvarstående medel
--	-----------------------	----------	----------------------

Anslag 2 D 1 ramanslag

Riksdagens revisorer (not 12)

Anslagsdirektiv	18 704		
Ingående överföringsbelopp	1 388		
Totalt	20 092	-19 218	874

I syfte att tydliggöra anslagsredovisningen har Riksdagens revisorer tagit fram nedanstående tabell som är utgiftsbaserad. Den följer i stort resultaträkningens uppställningsform men följer inte förordningen om myndigheternas årsredovisning m.m. (1996:882).

Alternativ anslagsredovisning

Inkomster/utgifter på anslag (belopp i tkr)	1999	
<i>Anslagsmedel</i>		
Ingående överföringsbelopp	1 388	
Anvisat ramanslag 2 D 1	18 704	
Summa anslagsmedel	20 092	20 092
<i>Inkomster under anslag</i>		
Ränteinkomster	49	
Övriga inkomster	2	
Summa inkomster under anslag	51	
<i>Utgifter för drift</i>		
Utgifter för personal	-13 804	
Utgifter för lokaler	-1 664	
Ränteutgifter	-12	
Övriga driftsutgifter	-3 228	
Summa driftsutgifter	-18 708	
<i>Utgifter för investeringar</i>		
Maskiner/inventarier	-561	
Summa utgifter mot anslag	-19 269	
Summa avräknat mot statsbudgeten	-19 218	-19 218
Utgående överföringsbelopp		874
Beviljad anslagskredit		935

Finansieringsanalys (tkr)	1999		1998	
Drift				
Kostnader exkl. avskrivningar		-19 076		-15 586
Finansiering genom avgifter och bidrag				
Intäkter av avgifter och ersättningar	2		0	
Intäkter av bidrag	0		0	
Övriga intäkter	49		40	
Summa	51	51	40	40
Saldo		-19 025		-15 546
Finansiering från statsbudgeten				
Anslagsmedel som erhållits för drift	18 656	18 656	15 047	15 047
Överskott av medel i driften		-369		-499
Minskning (+) av kortfr. fordringar	-265		-300	
Ökning (+) av kortfr. skulder	1 073		768	
Summa	808	808	468	468
Kassaflöde från drift		439		-31
Investeringsverksamhet				
Investeringar i materiella tillgångar	-561		-98	-98
Summa investeringsutgifter	-561	-561	-98	-98
Finansiering av investeringar				
Tillförda driftsmedel	561	561	98	98
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		561		0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0		0
Förändring av likvida medel		439		-31
Specifikation av Förändring av likvida medel				
Likvida medel vid årets början		668		699
Ökning av kassa och postgiro	-3			
Minskning av tillgodohavande hos R GK	-72		-	
Ökning av skuld till statsverket	514		1 496	
Minskning av skuld till statsverket			-1 527	
Ökning av fordran till statsverket				
Summa förändring av likvida medel		439		-
Likvida medel vid årets slut		1 107		-31
				668

Noter (tkr)

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Anslagförordning (1996:1189) samt förordningen om myndigheters årsredovisning m.m. (1996:882).

Redovisningen följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i RRV:s rekommendationer till 2 § bokföringsförordningen.

Byte av redovisningsprincip till följd av ändring i regelverken vad gäller kontoplanen har genomförts. Jämförelsetalen avseende 1998 har räknats om på motsvarande sätt.

Med anläggningstillgångar menas en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångens värde ska uppgå till 10 000 kr och ha en ekonomisk livslängd på minst 3 år. Planenlig avskrivning tillämpas och tillgångarnas ekonomiska livslängd är normalt:

3 år för datorer

5 år för kontorsmaskiner och övriga inventarier

	1999	1998
Not 1 Finansiella intäkter		
Avser ränta på räntekonto RGK	49	40
Not 2 Driftskostnader		
Kostnader för personal	14 172	12 237
Kostnader för lokaler	1 664	1 283
Övriga driftskostnader	3 228	2 066
Summa	19 064	15 586
Not 3 Årets kapitalförändring		
Kapitalförändring visar skillnaden mellan poster som anslagsavräknats men inte redovisats som intäkt/kostnad och poster som endast redovisas som intäkt/kostnad men inte anslagsavräknats.		
Specifikation av årets kapitalförändring		
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	561	98
Avskrivningar	-157	-53
Upplupen ränta	1	15
Förändring pensionsavsättning	94	-298
Förändring av semesterlöneskuld	-462	-216
Summa	36	-454
Not 4 Anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde vid årets ingång	607	509
Årets anskaffningar	561	98
Ackumulerade avskrivningar vid årets ingång	-409	-356
Årets avskrivning	-157	-53
Restvärde	602	198

	1999	1998	1999/2000:RR1
Hyr-PC personal (restvärde)	326	0	
Summa	928	198	
Not 5 Fordringar andra myndigheter			
Fordran RFK	0	328	
Momsfordran	302	88	
Summa	302	416	
Not 6 Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	508	131	
Upplupen ränta RGK	14	15	
Summa	522	146	
Not 7 Avräkning statsverket			
<i>Ingående balans</i>	-1 388	139	
<i>Avräknat mot statsbudgeten</i>			
Anslag 2 D 1	19 218	15 146	
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning</i>			
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-18 704	-16 673	
Årets avräkning statsverket	514	-1 527	
<i>Utgående balans</i>	-874	-1 388	
Not 8 Tillgodohavande hos RGK			
Beviljad kreditlimit på räntekonto	1 870	1 660	
Saldot består av följande poster:			
Anslagssparande	874	1 388	
Övrigt	1 107	665	
Summa	1 981	2 053	
En månads likviditetsbehov motsvarar ca:	1 560	1 400	
Not 9 Avsättningar			
Pensionsåtagande (tjänstepension)	204	298	
Not 10 Skuld andra myndigheter			
Avser skuld avs. arbetsgivaravgifter, m.m.	403	475	
Not 11 Övriga skulder			
Avser skuld avseende hyr-PC (personal)	325	0	
Not 12 Anslag 2 D 1, Riksdagens revisorer			
Beviljad anslagskredit	935	835	

Not 13 Revisorernas uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag

1999/2000:RR1

Ingemar Josefsson	Stockholms Arena AB, v. ordf.
Anders G Högmark	Domstolsverket Länsstyrelsen i Kronobergs län Växjö Flygplats AB, v. ordf. HOLTAB Industri AB, styr.ordf. Svenskt Flyg AB, ledamot
Per Rosengren	-
Bengt Silfverstrand	Systembolaget AB Lunds universitet Miljöstrategiska Forskningsstiftelsen (MISTRA) Forskningsrådsnämnden (FRN), ordf.
Anita Jönsson	Integrationsverket, ledamot
Kenneth Lantz	Försäkringskassan, Skåne Skattemyndigheten i Malmö AB Helsingborgshem
Margit Gennser	Riksförsäkringsverket
Hans Stenberg	Sundsvalls Trafik AB, ordf. Sundsvalls Trafikuthyrning AB, ordf. Sundsvalls Hamn AB, ordf. AB Matfors Omnibussar, ordf. Bohmans Busstrafik AB, v. ordf. Skogsvårdsstyrelsen Västernorrlands län
Karl-Gösta Svenson	Föreningssparbanken, Karlskrona
Agneta Lundberg	Mitthögskolan, v. ordf. Verket för högskoleservice
Ann-Marie Fagerström	Domstolsverket Föreningssparbanken, Emmaboda
Marie Engström	Skattemyndigheten Värmland-Örebro län Kronofogdemyndigheten Värmland-Örebro län Länsstyrelsen i Värmlands län Spar-Liv, livförsäkringsaktiebolag
Björn Kaaling	Arbetarrörelsens Arkiv (ARAB)
Ingvar Eriksson	-
Nils-Göran Holmqvist	Föreningssparbanken, Örebro Samhall Aros, Västerås

Conny Öhman	Försäkringskassan, Östergötlands län, ordf. Linköpings universitet Statens Medicinsk Etiska Råd	1999/2000:RR1
Alice Åström	Kriminalvårdsstyrelsen Polisstyrelsen, Jönköpings län, Riksåklagarens rådgivande nämnd	
Gunilla Tjernberg	Unesco-rådet Länsstyrelsen i Västerbottens län	
Ulf Kristersson	Premiepensionsmyndigheten Vittra skolor Talarbyrån AB	
Ulla Wester	Riksskatteverket	
Lennart Hedquist	Kammarkollegiet Skattemyndigheten i Västerås SBC Bostad AB	
Ann-Kristine Johans- son	Länsstyrelsen i Värmlands län Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län Statens veterinärmedicinska anstalt	
Ronny Korsberg	-	
Rolf Olsson	Socialstyrelsens rättsliga råd	

Revisorer

Ingemar Josefsson	72 810
Anders G Högmark	61 600
Per Rosengren	57 750
Bengt Silfverstrand	41 300
Anita Jönsson	56 469
Kenneth Lantz	45 850
Margit Gennser	39 900
Hans Stenberg	45 500
Karl-Gösta Svenson	52 114
Agneta Lundberg	42 000
Ann-Marie Fagerström	42 700
Marie Engström	43 400
Björn Kaaling	20 750
Ingvar Eriksson	20 278
Nils-Göran Holmqvist	17 950
Conny Öhman	23 200
Alice Åström	17 950
Gunilla Tjernberg	19 000
Ulf Kristersson	21 800
Ulla Wester	20 400
Lennart Hedquist	22 260
Ann-Kristine Johansson	22 150
Ronny Korsberg	39 900
Rolf Olsson	24 250

Kanslichef

Åke Dahlberg	572 426
--------------	---------

Avser (tkr)	1999	1998	1997	1995/96 18 mån	1994/95 12 mån
Låneram hos RGK	0	0	0	0	0
<i>Kontokredit hos RGK</i>					
- beviljad	1 870	1 660	1 615	1 492	1 190
- utnyttjad					
<i>Räntekonto hos RGK</i>					
- räntekostnader					
- ränteintäkter	49	40	23	225	89
<i>Avgiftsintäkter</i>					
- budget i regleringsbrev					
- utfall intäkter	2	0	88	6	0
<i>Anslagskredit, anslag 2 D1</i>					
- beviljad	935	835	485	746	600
- utnyttjad			-139		
<i>Antal årsarbetskrafter</i>	25	23	24	24	23
<i>Anslagssparande</i>	874	1 388	-139	526	1 877
<i>Framtida åtagande</i>	874	1 388		526	1 877
<i>Driftskostnad per årsarbetskraft*)</i>	763	678	694	944	515
<i>Årets kapitalförändring</i>	36	-454	229	149	-210
<i>Balanserad kapitalförändring</i>	-603	-639	-185	-415	-564

*) Inkl. inköpta konsulttjänster, som varierar mellan åren och därför medför att driftskostnaden per årsarbetskraft blir svårtolkad mellan närliggande år.

Driftskostnad för 2/3 av verksamhetsåret 1995/96 = 629 tkr.

Granskningsrapport

Granskning av Riksdagens revisorers årsredovisning för räkenskapsåret 1999

KPMG har i egenskap av internrevisor utfört granskning av Riksdagens revisorers räkenskaper och intern kontroll samt granskning av årsbokslutet för räkenskapsåret 1999. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Vår bedömning är att redovisningen är rättvisande och upprättad i enlighet med god redovisningssed. Den interna kontrollen har sammantaget bedömts som tillfredsställande.

Årsredovisningen har upprättats enligt förordningen om myndigheters årsredovisning m m (1996:882) samt i tillämpliga delar bokföringsförordningen (1979:1212, senast ändrad 1996:1194) med föreskrifter om statliga myndigheters bokföring.

Stockholm den 22 februari 2000

KPMG

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Robin Holmberg', written over a horizontal line.

Robin Holmberg
Auktoriserad revisor

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsberättelse

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Org nr 202100-0368

Revisionsberättelse

för

Riksdagens revisorer

Org nr 202100-0368

Vi har granskat Riksdagens revisorers årsredovisning och räkenskaper för räkenskapsåret 1999. Det är Riksdagens revisorer som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed. Det innebär att revisionen planerats och genomförts för att erhålla rimlig grund för att kunna bedöma om årsredovisningen är rättvisande. En revision innefattar att granska ett urval av väsentliga transaktioner och annan information i räkenskapshandlingarna. Vi har i vår granskning biträtt av Riksdagens revisorers internrevision. Genomförd revision har gett oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen om anslagsframställan (1996:1189), i tillämpliga delar 3-9 § förordningen om myndigheters årsredovisning m m (1996:882) samt i tillämpliga delar bokföringsförordningen (1979:1212) med föreskrifter om statliga myndigheters bokföring.

Årsredovisningen för verksamhetsåret 1999 är enligt vår uppfattning rättvisande.

Stockholm den 23 februari 2000

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Per Wardhammar
Auktoriserad revisor

enskapsåret 1999. Det
altningen. Vårt ansvar

onen planerats och
ngen är rättvisande.
an information i
rers internrevision.

ställan (1996:1189), i
996:882) samt i
atliga myndigheters

ide.

1994/95

Kontroll av livsmedel

Förs. 1994/95:RR8, 1994/95:LU20, rskr. 1994/95:269

Rapport 1993/94:9

VB 1994/95

Tillsyn av spårbunden trafik

Förs. 1994/95:RR7, 1994/95:TU3, rskr. 1994/95:84

Rapport 1993/94:8

VB 1994/95

Insatser mot den ekonomiska brottsligheten

Förs. 1994/95:RR4, 1994/95:JuU8, rskr. 1994/95:144

Rapport 1993/94:6

VB 1994/95

Privatiseringen av Celsius Industrier AB

Förs. 1994/95:RR3, 1994/95:NU2, rskr. 1994/95:54

Rapport 1993/94:11

VB 1994/95

Regionala utvecklingsinsatser

Förs. 1994/95:RR2, 1994/95:AU13, rskr. 1994/95:425

Rapport 1993/94:12

VB 1994/95

Tillsyn – innebörd och tillämpning

Förs. 1994/95:RR9, 1994/95:KU27, rskr. 1994/95:193

VB 1994/95

Kontroll av socialförsäkringen

Förs. 1994/95:RR10, 1994/95:SfU20, rskr. 1994/95:436, 437

Rapport 1994/95:1

VB 1994/95

Skyddsrummsbyggandet

Förs. 1994/95:RR11, 1995/96:FöU1, rskr. 1995/96:45 och 46

Rapport 1994/95:2

VB 1994/95

Utlänningsnämndens roll i invandrings- och flyktingpolitiken

Förs. 1994/95:RR12, 1995/96:SfU1, rskr. 1995/96:36 och 37

Rapport 1994/95:6

VB 1994/95

Den svenska kriminalvården

Förs. 1994/95:RR13, 1995/96:JuU2, rskr. 1995/96:18 och 19

Rapport 1994/95:3

VB 1994/95

Information och resultatstyrning
Förs. 1994/95:RR14, 1995/96:FiU7, rskr. 1995/96:189 och 190
VB 1994/95

1999/2000:RR1
Bilaga 1

Inlandsbanan
Förs. 1995/96:RR4, 1995/96:TU4, rskr. 1995/96:38 och 39
Rapport 1994/95:5
VB 1994/95

Den statliga personalpolitiken
Förs. 1995/96:RR7, 1995/96:AU10, rskr. 1995/96:220 och 221
Rapport 1994/95:12
ÅR 1995/96

Skrivelser till regeringen 1994/95

Radiotjänst i Kiruna AB
Skrivelse till regeringen den 8 juni 1995
Rapport 1994/95:7
VB 1994/95

Täktverksamheten
Skrivelse till regeringen den 7 juni 1995
Rapport 1994/95:4
VB 1994/95

1995/96

Riksbankens valutareserv
Förs. 1995/96:RR2, 1995/96:FiU12, rskr. 1995/96:246
Rapport 1994/95:8
ÅR 1995/96

Samordnad länsförvaltning
Förs. 1995/96:RR3, 1995/96:BoU5, rskr. 1995/96:154 och 155
Rapport 1994/95:9
ÅR 1995/96

Insatser för att främja jämställdheten i arbetslivet
Förs. 1995/96:RR8, 1995/96:A:14, rskr. 1995/96:222
Rapport 1995/96:1
ÅR 1995/96

Tillämpningen av skuldsaneringslagen
Förs. 1995/96:RR9, 1996/97:LU6, rskr. 1996/97:162 och 163
Rapport 1995/96:3
ÅR 1995/96

Uppföljning av post- och telepolitiska mål
Förs. 1995/96:RR10, 1996/97:TU3, rskr. 1996/97:35
Rapport 1995/96:5
ÅR 1995/96

Myndigheternas lokalförsörjning
Förs. 1995/96:RR11, 1996/97:FiU8, rskr. 1996/97:151
Rapport 1995/96:4
ÅR 1995/96

1999/2000:RR1
Bilaga 1

Sveriges deltagande i internationella mellanstatliga organisationer
Förs. 1995/96:RR12, rskr. 1996/97:233 och 234
ÅR 1995/96

Statligt engagemang i regionala investmentbolag
Förs. 1996/97:RR2, 1996/97:NU10, rskr. 1996/97:188
Rapport 1995/96:9
ÅR 1995/96

Arbetsmarknadsutbildning
Förs. 1996/97:RR3, 1996/97:AU9, rskr. 1996/97:147
Rapport 1995/96:10
ÅR 1995/96

Stödet till rennäringen
Förs. 1996/97:RR4, 1996/97:JoU12, rskr. 1996/97:168 och 169
Rapport 1995/96:8
ÅR 1995/96

Ekonomiska konsekvensanalyser
Förs. 1996/97:RR7, 1996/97:JuU14, rskr. 1996/97:196 och 197
Rapport 1995/96:6
ÅR 1995/96

Skrivelse till utskott 1995/96

Besparingsåtgärder på socialförsäkringsområdet
Skrivelse till riksdagens socialförsäkringsutskott den 31 oktober 1996
ÅR 1995/96

Skrivelser till regeringen 1995/96

Det statliga stödet till studieförbund och idrott
Skrivelse till regeringen den 8 maj 1996
Rapport 1995/96:2
ÅR 1995/96

Auktorisation för vem?
Skrivelse till regeringen den 5 juni 1996
ÅR 1995/96

1997

AmuGruppen AB
Förs. 1996/97:RR:8, 1996/97:AU10, rskr. 1996/97:189 och 190
ÅR 1997

Årsredovisning för staten

Förs. 1996/97:RR9, 1997/98:FiU13, rskr. 1997/98:167

Rapport 1996/97:1

ÅR 1997

Undanträngningseffekter på arbetsmarknaden

Förs. 1996/97:RR10, 1997/98:AU1, rskr. 1997/98:125

Rapport 1996/97:2

ÅR 1997

Starta–eget-bidraget

Förs. 1996/97:RR11, 1997/98:AU1, rskr. 1997/98:125

Rapport 1996/97:5

ÅR 1997

Miljövårdsarbetet och försumningen

Förs. 1997/98:RR2, 1997/98:JoU18, rskr. 1997/98:178

Rapport 1996/97:8

ÅR 1997

Kommittéväsendet

Förs. 1997/98:RR3, 1997/98:KU31, rskr. 1997/98:296

Rapport 1996/97:6

ÅR 1997

Utrikesförvaltningen

Förs. 1997/98:RR4, 1997/98:KU23, rskr. 1997/98:177

Rapport 1996/97:10

ÅR 1997

Resultatinformation som underlag för styrning av statlig verksamhet

Förs. 1997/98:RR7, 1997/98:KU27 och 31, rskr. 1997/98:285–288; 294–296

Rapporter 1996/97:3 och 11

ÅR 1997

Skrivelse till utskott 1997

Skyddsvärd domänmark efter Domänverkets bolagisering

Skrivelse till riksdagens jordbruksutskott den 23 januari 1997

Rapport 1996/97:4

ÅR 1997

Skrivelser till regeringen 1997

Tullverket

Skrivelse till regeringen den 23 januari 1997

Rapport 1995/96:7

ÅR 1997

Ekonomiska planer för bostadsrättsföreningar

Skrivelse till regeringen den 27 november 1997

Rapport 1996/97:7

ÅR 1997

1999/2000:RR1

Bilaga 1

1998

1999/2000:RR1

Bilaga 1

Regionalpolitiskt stöd efter EU-medlemskapet
Förs. 1997/98:RR8, 1997/98:AU11, rskr. 1997/98:205
Rapport 1997/98:1
ÅR 1998

Statens roll som ägare av bolag
Förs. 1997/98:RR9, 1997/98:NU15, rskr. 1997/98:283
Rapport 1997/98:2
ÅR 1998

Offentlig upphandling
Förs. 1997/98:RR10, 1998/99:FiU17, rskr. 1998/99:157
Rapport 1997/98:3
ÅR 1998

Sveriges införlivande av EG-rätten
Förs. 1997/98:RR11, 1998/99:KU11, rskr. 1998/99:127
Rapport 1997/98:4
ÅR 1998

Primärvårdens resurser
Förs. 1998/99:RR2, 1998/99:SoU10, rskr. 1998/99:198
Rapport 1997/98:5
ÅR 1998

Resursförstärkning till skattemyndigheternas kontrollverksamhet
Förs. 1998/99:RR3, 1998/99:SkU14, rskr. 1998/99:173
Rapport 1997/98:6
ÅR 1998

Granskningspromemorior 1998

Turistrådet och Björn Borg
Överlämnad till riksdagens konstitutionsutskott den 22 april 1998
ÅR 1998

Finansinspektionen
Överlämnad till riksdagens finansutskott, m.fl. den 14 maj 1998
ÅR 1998

Skrivelse till regeringen 1998

Riksarkivet och Krigsarkivet
Skrivelse till regeringen den 8 oktober 1998
Informationsrapport
ÅR 1998

1999

1999/2000:RR1

Bilaga 1

Socialförsäkringens administration

Förs. 1998/99:RR4, 1998/99:SfU7, rskr. 1998/99:230)

Rapport 1998/99:1

ÅR 1999

Anpassningen av totalförsvaret

Förs. 1998/99:RR7

Rapport 1998/99:4

ÅR 1999

Skolverket och skolans utveckling

Förs. 1998/99:RR8

Rapport 1998/99:3

ÅR 1999

Utvecklingssamarbetet – styrning, genomförande, samordning och uppföljning av biståndet

Förs. 1998/99:RR9, 1999/2000:UU2, rskr. 1999/2000:81

Rapport 1998/99:2

ÅR 1999

Myndigheternas lönekostnader

Förs. 1998/99:RR10

Rapport 1998/99:5

ÅR 1999

Vägverket, Banverket och miljön

Förs. 1999/2000:RR2

Rapport 1998/99:6

ÅR 1999

Det statliga stödet till ekologiska investeringsprogram

Förs. 1999/2000:RR3,

Rapport 1998/99:8

ÅR 1999

Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen

Förs. 1999/2000:RR4

Rapport 1998/99:11

ÅR 1999

Organisationsförändringar inom rättsväsendet

Förs. 1999/2000:RR7

Rapport 1998/99:9

ÅR 1999

Skrivelser till regeringen 1999

1999/2000:RR1

Bilaga 1

Regeringens redovisning av det militära försvaret
Överlämnad till Försvarsdepartementet den 1 juni 1999
ÅR 1999

Myndigheternas internrevision
Överlämnad till Finansdepartementet den 14 oktober 1999
ÅR 1999

Granskningspromemoria under 1999

Svenska miljöinsatser i Baltikum
Överlämnad till riksdagens utrikes-, närings- och miljö- och jordbruksutskott
den 22 april 1998
ÅR 1999

Sakregister till granskningsärenden under riksdagsåren 1988/89–1999

1999/2000:RR1
Sakregister

Registret upptar de ärenden som revisorerna slutbehandlat under åren 1988/89 t.o.m. verksamhetsåret 1999. Det omfattar också ärenden i vilka granskningsarbete under motsvarande period påbörjats.

Tidigare års verksamhetsberättelser finns för varje år intagna i riksdagstrycket bland förslag och redogörelser saml. C 2.

I registret hänvisas till verksamhetsberättelse/årsredovisning

ADA, Apoteksbolagets utförsäljning av	95/96, 97
ADB inom statsförvaltningen	88/89
ADB och integritet	91/92, 92/93
Administration	
Kostnaderna för u-hjälpen	89/90
Socialförsäkringen–kostnader/produktivitet	98, 99
Affärsverken	
Affärsverkskoncernerna	91/92
Postverket	89/90, 90/91
SJ	90/91
Televerket	90/91, 91/92
Aktiebolaget Tipstjänst	88/89, 89/90
Allmänna arvsfonden	99
AmuGruppen AB	95/96, 97, 98
Analys och användning av resultat i regeringskansliet	95/96, 97, 98
Anpassningsförmåga, försvarets	98, 99
Anslag till regeringen/Regeringskansliet	99
Apoteksbolaget	91/92
Apoteksbolaget, utförsäljning av ADA	95/96, 97
Arbetsgivaravgifter	88/89
Arbetslinjen i praktiken	99
Arbetsmarknadspolitiken	93/94, 94/95
Otraditionella åtgärder inom	99
Arbetsmarknaden	
invandrades situation på	99
undanträngningseffekter	95/96, 97, 98
och EU:s strukturfonder	99
Arbetsmarknadsutbildning	94/95, 95/96, 97
Arbetsskadeförsäkringen	89/90
Arvsbeskattning, organisation av	91/92
Arvsfonden, allmänna	99
Auktorisation	95/96, 97
Avfallshantering och återvinning/producentansvaret	98, 99

Avgiftsfinansierad statlig verksamhet	88/89	1999/2000:RR1
Avvittringens genomförande och konsekvenser	99	Sakregister
Baltikum, svenska miljöinsatser i	98, 99	
Banverket, Vägverket och miljön	98, 99	
Barnomsorgen, effektiviteten i	93/94	
Besparingsåtgärder		
inom skogsvårdsorganisationen	88/89	
på socialförsäkringsområdet	95/96, 97, 98	
Biljettpriser, SJ:s	99	
Bilprovning, Svensk	99	
Biståndet, styrning, uppföljning av	99	
Bisysslor, statsanställda	89/90	
Boendeformer för äldre	93/94, 94/95	
Bostadsförbättringsprogram, 1983 års	89/90	
Bostadsstyrelsens ADB-resurser	88/89	
Bostadsrättsföreningars ekonomiska planer	95/96, 97, 98	
Boverkets omlokalisering	90/91, 91/92	
Budgeten som styrinstrument	98	
Budgetprocessen		
den nya	91/92, 92/93	
riksdagens roll i	89/90	
Byggforskningsrådet	89/90	
Byggnadsstyrelsens hyressättning	89/90, 90/91	
Byråkrati i statsförvaltningen	90/91	
Celsius Industrier AB	93/94, 94/95, 95/96	
Databehandling		
ADB och integritet	91/92, 92/93	
Bostadsstyrelsens ADB-resurser	88/89	
Datainspektionen	91/92	
Delgivning	88/89	
Djurskydd	93/94, 94/95	
Domstolarnas delgivning	88/89	
Domänmark, skyddsvärd	95/96, 97, 98	
Effektivitetsproblem i försvaret	97, 98	
EG-rätten, Sveriges införlivande av	97, 98, 99	
Ekologiska investeringsprogram	98, 99	
Ekonomisk brottslighet	93/94, 94/95, 95/96	
Ekonomiska konsekvensanalyser	95/96, 97	
Ekonomiska planer, bostadsrättsföreningars	95/96, 97, 98	
EU-kartläggning	95/96	
EU-medlemskapet, regionalpolitiskt stöd	95/96, 97, 98	
EU:s strukturfonder och svensk arbetsmarknad	99	
Experimentbyggande, stöd till	89/90	

Familjehemsvård	91/92, 92/93
FFV Allmateriel AB	88/89
Finansinspektionen	97, 98, 99
Fiskerinäringen, stöd till	88/89
Fiskeri- och fiskberedningslån	88/89
Förband, nedläggning och flyttning	93/94, 94/95
Funktionshinder, förtidspensionerade	99
Förpassningsresor	91/92
Försumningen och miljövårdsarbetet	95/96, 97, 98
Försvaret	
Ekonomistyrning på lokal nivå	92/93
Hantering av övertalig materiel/Försvarmakten	98, 99
Kostnader för resor	91/92, 92/93
Anpassningsförmåga, totalförsvarets	98, 99
Regeringens resultatredovisning/totalförsvaret	98, 99
Regeringens redovisning av det militära	99
Försvarsväsen	
Effektivitetsproblem	97, 98
Militära och civila helikoptrar för sjuktransporter	91/92
Nedläggning och flyttning av förband	93/94, 94/95
Förtidspensionerade/psykiska funktionshinder	99
Förvaltningskontor, riksdagens	99
Förändringsprocesser och omorganisationer i statsförvaltningen	92/93, 94/95
Glesbygdsstöd, utvärdering av	88/89, 89/90
Gotland, koncessionsavtalet om linjesjötrafik	89/90, 90/91
Granskning av statliga bolag, AB Tipstjänst	88/89, 89/90
Gymnasieskolan – resurser, resultat, utveckling	92/93, 94/95
Handläggningstider	
Patent- och registreringsverkets bolagsavdelning	89/90
Skattemål	88/89
Hanteringen av punktskatter/Tullen och RSV	99
Hornborgasjön, restaurering av	88/89
Hyressättning för statliga civila lokaler	89/90, 90/91
Hälso- och sjukvård	90/91, 91/92
Hälso- och sjukvård, disciplinärenden	93/94, 94/95
Högskolan, hur används resurserna	99
Högskoleutbildningar, kostnaderna för	88/89
Högskoleverkets granskande och främjande uppgift	99
Information	
Styrningsperspektiv	94/95, 95/96
Införlivande av EG-rätten i Sverige	97, 98, 99
Inkomst- och förmögenhetsskatterna, statistik över	88/89
Inlandsbanan	94/95, 95/96, 97

Internationella mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97	1999/2000:RR1
Internationellt utvecklingssamarbete		Sakregister
administration och uppföljning	89/90	
effektiviteten i förvaltningen	91/92	
Internrevision, myndigheternas	98, 99	
Invandrapolitikens inriktning och resultat	92/93, 94/95	
Invandrarverk, Statens		
Invandrapolitiken	92/93, 94/95	
Inventarieredovisning, statliga myndigheters	88/89	
Investeringsplanering för transporter	91/92	
Investeringsprogram, ekologiska	98, 99	
Investmentbolag, regionala	95/96	
Jämställdhet	94/95, 95/96, 97	
Kommittéväsendet	94/95, 95/96, 97, 98	
Kommunikationsdepartementet, mål- och resultatstyrning	95/96, 97	
Konsekvensanalyser, ekonomiska	95/96, 97	
Konsumentprisindex	91/92	
Kontrollverksamhet, skattemyndigheternas	97, 98, 99	
Kostnader		
Myndigheternas	98, 99	
Socialförsäkringens administration	98, 99	
Kreditgarantier, statliga	98, 99	
Krigsarkivet och Riksarkivet	98, 99	
Kriminalvården	94/95, 95/96	
Kronofogdemyndigheterna		
ADB-stödet	91/92	
Kulturadministration	92/93	
Lantmäteriverksamhet, organisation	88/89	
Laxfiskekvoter	99	
Livsmedel	93/94, 94/95, 95/96	
Lokaler		
Försörjning, myndigheternas	95/96, 97	
Länsförvaltning, samordnad	94/95, 95/96, 97	
Lönekostnader, myndigheternas	98, 99	
Löntagarfondspengarna	99	
Mervärdesskatten		
statistiken över	88/89, 89/90	
Militära och civila helikoptrar för sjuktransporter	91/92	
Miljöinsatser i Baltikum	98, 99	
Miljövårdsarbetet och förurningen	95/96, 97, 98	
Miljön, Banverket och Vägverket	98, 99	
Mineralprospektering, statliga insatser	88/89	
Museer	92/93	75

Museidokumentation	89/90, 90/91	1999/2000:RR1
Myndigheternas		Sakregister
internrevision	98, 99	
lokalförsörjning	95/96, 97	
lönekostnader	98, 99	
Myndighetssamarbete	88/89	
Mål- och resultatstyrning, Kommunikationsdepartementet	95/96, 97, 98	
Nedläggning av häktet i Östersund	98, 99	
Normgivningsprocessen	91/92, 92/93	
Nämnden för statens gruvegendom, prospekteringsverksamheten	88/89	
Näringspolitiken	91/92	
Offentlig upphandling	97, 98	
Omlokalisering, Boverket	90/91, 91/92	
Omorganisationer inom rättsväsendet	98, 99	
Otraditionella åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken	99	
Patent- och registreringsverkets bolagsavdelning, handläggningstider	89/90	
Personalpolitik, statlig	94/95, 95/96, 97	
Persontransportstödet, gränsområdeseffekter av	88/89	
Plan- och bostadsverkets ADB-resurser	88/89	
Polisen	92/93, 93/94	
Polismyndighets medverkan vid förpassningsresor	91/92	
Postverkskoncernens verksamhet	89/90, 90/91	
Post- och telepolitiska mål, uppföljning	95/96, 97	
Premiepensionsmyndigheten	99	
Primärvårdens resurser	97, 98, , 99	
Privatisering, Celsius Industrier AB	93/94, 94/95, 95/96	
Producentansvaret/avfallshantering och återvinning	98, 99	
Psykiskt funktionshinder, förtidspensionerade	99	
Psykiskt sjuka, statens ansvar	91/92	
Radiotjänst i Kiruna AB	94/95, 95/96	
Regeringens		
Anslag till	99	
redovisning av resurser	99	
redovisning av det militära försvaret	99	
resultatredovisning av totalförsvaret	98, 99	
Regeringskansliet		
analys och användning av resultat	95/96, 97, 98	
anslag till	99	
Regionala		
utvecklingsinsatser	93/94, 94/95, 95/96	76

investmentbolag	95/96, 97	1999/2000:RR1
Regionalpolitiskt stöd efter EU-medlemskapet	95/96, 97, 98	Sakregister
Registrering och dokumentation av de statliga museernas samlingar	89/90, 90/91	
Rennäringen, stöd till	94/95, 95/96, 97	
Restaurering av Hornborgasjön	88/89	
Resultatredovisning, regeringens av totalförsvaret	98, 99	
Resurser, primärvårdens	97, 98, 99	
Resursförstärkning, skattemyndigheterna	97, 98, 99	
Revisorsnämnden	99	
Riksarkivet och Krigsarkivet	98, 99	
Riksbankens		
valutareserv	94/95, 95/96, 97	
ägarrelation till AB Tumba Bruk	99	
Riksbankens valutareserv	94/95, 95/96, 9	
Riksdagens		
förvaltningskontor	99	
normgivningsbemyndiganden	91/92, 92/93	
roll i budgetprocessen	89/90	
ROT-program	89/90	
Rymdverksamheten	93/94, 94/95	
Rättsväsendet, omorganisationer inom	98, 99	
Saab-Scania AB	92/93, 93/94, 94/95	
Samarbete på skatteområdet	88/89	
SGU	88/89	
SIDA	91/92	
SJ		
biljettpriser	99	
koncernens verksamhet	90/91	
Sjukvårdsresurser	90/91, 91/92	
Skattebrott, bekämpningen av	88/89	
Skattemyndigheternas kontrollverksamhet, resurser	97, 9, 99	
Skatter och avgifter		
Arvsbeskattningen	91/92	
Hanteringen av punktskatter/Tullen och RSV	99	
Samarbete på skatteområdet	88/89	
Statistiken över:		
inkomst- och förmögenhetsskatterna	88/89	
mervärdesskatten	88/89, 89/90	
socialavgifterna	88/89	
Skogsvårdsorganisationen, personalresurserna	88/89	
Skolan, tillsyn av	93/94, 94/95	
Skolverket och skolans utveckling	97, 98, 99	
Skuldsaneringslagen, tillämpningen av – 1	99	
Skuldsaneringslagen, tillämpningen av – 2	99	
Skyddsrummsbyggandet	94/95, 95/96	
Skyddsvärd domänmark	95/96, 97, 98	77

Sociala mål för turism	90/91	1999/2000:RR1
Socialavgifter		Sakregister
nedsättning av företagens	88/89	
statistik över	88/89	
Socialförsäkring		
kontroll av	94/95,95/96	
administration – kostnader/produktivitet	98, 99	
Socialförsäkringsområdet, besparingar på	95/96, 97	
Socialstyrelsens nya organisation	88/89	
Spri	91/92	
Spårbunden trafik	93/94, 94/95, 95/96	
Starta-eget-bidraget	95/96, 97, 98	
Statens järnvägar	90/91	
Statens stöd till		
ekologiska investeringsprogram	99	
fiskerinäringen	88/89	
Saab-Scania AB	92/93, 93/94, 94/95	
Statens ägarroll	95/96, 97, 98	
Statistiken över		
inkomst- och förmögenhetsskatterna	88/89	
mervärdesskatten	88/89, 89/90	
socialavgifterna	88/89	
Statliga		
företag, konsultkostnader vid utförsäljning	92/93	
kreditgarantier	98, 99	
museer, registrering och dokumentation	89/90, 90/91	
Statliga insatser för		
jämfällighet	94/95, 95/96, 97	
prospektering	88/89	
Statliga myndigheters		
uppdragsverksamhet	94/95, 95/96, 97	
överskottsmateriel	88/89	
Statligt engagemang i regionala investmentbolag	95/96, 97	
Statsanställdas bisysslor	89/90	
Statsbidrag till		
vård av missbrukare	88/89	
Statsförvaltningen, att ändra	92/93, 94/95	
Styrinstrument, budgeten som	98	
Stödet till		
Experimentbyggande	89/90	
Rennäringen	94/95, 95/96, 97	
Lokala ekologiska investeringsprogram	98, 99	
Studieförbund och idrott	94/95, 95/96, 97	
Svenska miljöinsatser i Baltikum	9, 99	
Sveriges deltagande i internationella mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97	
Sveriges geologiska undersökning	88/89	
Sveriges införlivande av EG-rätten	97, 9, 99	78

Teater	93/94
Televerket	90/91, 91/92
Tillsyn	
djurskydd	93/94, 94/95
livsmedel	93/94, 94/95, 95/96
skolan	93/94, 94/95
spårbunden trafik	93/94, 94/95, 95/96
Tillsyn – innebörd och tillämpning	94/95, 95/96
Tillämpningen av skuldsaneringslagen – 1	95/96, 97
Tillämpningen av skuldsaneringslagen – 2	99
Tipstjänst	88/89, 89/90
Totalförsvaret	
anpassningsförmåga	98, 99
regeringens resultatredovisning av	98, 99
Trafiksäkerhet	92/93
Transporter, investeringsplanering för	91/92
Tullen och RSV, hanteringen av punktskatter	99
Tullverket	95/96, 97, 98
Tullverket och Kustbevakningen, samarbete	92/93
Turistrådet	90/91
och Björn Borg	98, 99
Täktverksamheten	94/95, 95/96
U-landsinsatserna	
administration och uppföljning	89/90
effektiviteten i förvaltningen	91/92
Undanträngningseffekter på arbetsmarknaden	95/96, 97, 98
Uppbördsstatistik (se Skatter och avgifter)	
Uppföljnings- och utvärderingsverksamheten inom budgetprocessen	91/92, 92/93
Upphandling, offentlig	97, 98, 99
Utbildning	
Gymnasieskolan	92/93, 94/95
Högskoleutbildningar, kostnaderna för	88/89
Högskoleverkets uppgifter	99
Utlokalisering av Boverket	90/91, 91/92
Utlänningsnämnden	94/95, 95/96
Utrikesförvaltningen	95/96, 97, 98
Utvecklingsbiståndet/samarbetet	98, 99
Utvecklingsfonder	
i Stockholms län, visst finansieringsärende	88/89
regionala	92/93
Utvecklingsinsatser, regionala	93/94, 94/95, 95/96
Vuxenutbildning	91/92
Vård av missbrukare, statsbidrag	88/89

Vägverket, Banverket och miljön	98, 99	1999/2000:RR1 Sakregister
Årsredovisning för staten	94/95, 95/96, 97, 98	
Återvinning och avfallshantering/producentansvaret	98, 99	
Ägarroll, statens	95/96, 97, 98,99	
Äldreboende	93/94, 94/95	
Östersund, nedläggning av häktet	98, 99	
Överskottsmateriel	87/88, 88/89	

DEL I FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	5
1 Mål, uppgifter och resultat.....	5
2 Granskningsarbetet	10
2.1 Effektivitetsrevision	10
Förslag till riksdagen under 1999.....	13
Skrivelser till regeringen under 1999	19
Granskningspromemoria under 1999	21
Övriga avslutade granskningsärenden under 1999.....	22
Pågående granskningsärenden	24
Revisionsresor, särskilda föredragningar m.m. under 1999	34
Uppföljning av förslag till riksdagen under 1998	36
Uppföljning av skrivelse till regeringen under 1998	41
Uppföljning av granskningspromemior under 1998	42
Uppföljning av informationsrapport under 1998.....	43
2.2 Redovisningsrevision	43
Riksbanken	43
Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.....	44
Riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän	44
Regeringskansliet.....	45
Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning.....	45
3 Revisorernas relationer till omvärlden	46
3.1 Samarbetet med riksdagens utskott.....	46
3.2 Informationsverksamheten	46
3.3 Externa kontakter	47
4 Ekonomi och personal	48
DEL II BOKSLUT FÖR 1999.....	51
Resultatredovisning.....	51
Resultaträkning	53
Balansräkning	54
Anslagsredovisning.....	55
Finansieringsanalys.....	56
Noter	57
Sammanställning över väsentliga uppgifter	62
Granskningsrapport.....	63
Revisionsberättelse för Riksdagens revisorer	64
Bilaga 1	
Förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen 1994/95–1999	65
Sakregister till granskningsärenden under riksdagsåren 1988/89–1999 ..	72